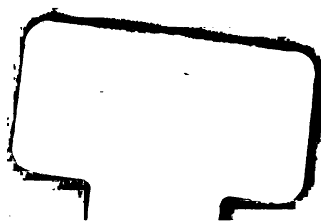
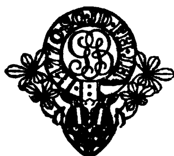

UC-NRLF
$B 137 070

HELGE RODE

SOLSAGN

EN FORHISTORISK DIGTNING
I TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1904

SOLSAGN

Tidligere udkom:

Styrke. En Fortælling.
Hvide Blomster. Digte.
Kongesønner. Et Drama.
Digte.
Sommereventyr. Drama.
Dansen gaar. Drama.
Den Rejsende. Skitser.
Kampene i Stefan Borgs Hjem. Drama.

Senere udkommer:

Mads Bondegaards Glorie. Tragikomedie i tre Akter.

HELGE RODE

SOLSAGN

ET DRAMA FRA TIDLIGE TIDER
I TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1904

Fr. Bagges Bogtrykkeri. — København.

PERSONERNE

FADEREN.
MODEREN.

AÏNO, Jemers Søn, BELA, Omars Søn, EVANA, Lailas Datter,	deres Børnebørn.

ABDER. En gammel Træl.

KEFAR, TARON, SPEJDEREN,	Trælle.

OMAR. En vanvittig Krøbling.
Trælle, Trælkvinder og deres Børn.

FØRSTE AKT

En Gaard paa en Bjergafsats. Til højre og venstre er der langagtige Bygninger af Kampesten og Ler med to Døraabninger. Det flade Bjælketag strækker sig udover Muren og danner, baaret af nogle udskaarne Træstøtter, en Søjlegang paa hver Side af Gaarden. Baggrunden begrænses af en Mur i Brysthøjde. Dybt nedenunder høres den brusende Flod. Huset tilvenstre er bygget omkring en ældgammel, halvt uddød Eg, saaledes at dennes Stamme stikker op gennem Taget. Dens Krone breder sig over det. Højt oppe i Kronen danner nogle Brædder et lille Gulv. Her staar Spejderen med et Skjold, dannet af en udspændt Hud. Huset tilhøjre har paa Taget en Murkrone ud mod Baggrunden. Træstiger er stillede op mod begge Tage. Midt i Gaarden er der en Stenarne med askeoverdækkede Gløder: den hellige Ild. Ved Muren i Baggrunden staar et stort Stenkar fuldt af Vand. Udsigten er vide Sletter med Skove. I Horisonten Bjerge af vulkansk Oprindelse, bølgende i lange Linjer. Under Taget tilhøjre ligger Mænd, Kvinder og Børn sovende, sparsomt klædt i Faareskind. Flere af Kvinderne har Diebørn i Armene. Paa Muren ud mod Baggrunden ligger den hvidhaarede Krøbling Omar.

FADEREN

(kommer fra Højre forbi Bygningen og raaber til Spejderen).

Baal? Baal? Hvad! Endnu intet Baal?

SPEJDEREN

(en ung Mand, som har stirret mod Syd (tilvenstre), vender sig).

Intet Baal paa Højen.

FADEREN

(skygger med Haanden).

Se godt til! Du har ingen Øjne. Unge Karle uden Øjne! (Mistænksomt.) Jeg ser Ildskær mellem Grenene.

SPEJDEREN.

Intet Baal, Fader.

FADEREN.

Er du ogsaa vis paa det. Dumme Kalv! Da jeg var ung kunde jeg se Solen gennem Bjerget, naar den var gaaet ned i Jorden. I har ingen Øjne. Dumme Kalv!

EVANA.

(Kommer hastig fra det venstre Hus, løber ubemærket over Gaarden, klatrer opad Stigen tilhøjre, staar lænet mod Murkronen og stirrer mod Syd.)

SPEJDEREN.

Det lysner. Fuglene begynder at røre paa sig.

FADEREN.

Ned med dig. Lad mig komme op!

Der er ikke andre, der har Øjne end jeg. (Prøver at komme op ad Stigen; men opgiver det.) Hvad nytter det, om jeg kan se. De dumme Bæster tænder ikke Baalet, om Aïno staar ret for deres Næse. (Ser sig raadvild om.) Kom hid, Bela!

BELA

(som er vaagnet og har tvættet Ansigt og Hænder i Stentruget, nærmer sig Faderen).

Lykke og Sundhed, Fader. — Det bliver en varm Dag.

FADEREN

(maaler ham med Øjnene og mumler.)

Lykke og Sundhed. Hæ, Solen gik klar ned.

BELA.

Den gjorde det. Det bliver god Høst.

FADEREN.

Den gjorde det. Alt er stille.

BELA.

Men der er mange Munde, som vil æde.

FADEREN.

Hæ. Aïno lader vente paa sig. Hvad mener du?

BELA.

Min Mening er nu, at Aïno kommer ikke. De andre siger det samme.

FADEREN.

Kommer ikke. Kommer ikke. Hvad ved I om det? Hæ — jeg siger der er intet Baal, og jeg har ventet længe. Aïno kommer ikke. — Hør efter, hvad jeg nu vil tale til dig. Du er min eneste Søn. Aïno er død. Død! Aïnos Fader er død. De er alle døde. — Der er ikke andet Kød af mit Kød end du. Hvad sagde Aïno den Dag, han i sin Ulydighed gik bort?

BELA.

„Om fire Aar," sagde Aïno, „vender jeg tilbage. Hvis ikke er jeg død." Saaledes som jeg altid har fortalt dette fra den første Stund.

FADEREN.

„Hvis ikke er jeg død." Hæ — og død er han — opslugt af Floden for sin Ulydigheds Skyld, ramt af Lynet paa Sletterne eller sønderrevet af Løven i de mørke Skove. Som han har fortjent for sin Ulydigheds Skyld! Idag er der gaaet to Maaner mere end fire Aar. Er det sandt, hvad jeg siger?

BELA.

To Maaner.

FADEREN.

Jeg har ventet længe nok, og kom han

end i denne Stund, jog jeg ham bort fra mine Øjne! (Han stamper i Jorden.) Aïno kom til mig og sagde: „Fader, jeg vil gaa langt bort over Sletterne, langs Floden og over Bjergene og søge det Sted, hvor Solen gaar til Hvile.“ Men jeg svarede ham: „Nej, Aïno, Floden vil sluge dig, Solen vil skjule sit Ansigt for dig og slaa dig med Blindhed.“ Men han hørte ikke paa mig og listede sig bort og vilde ikke lytte til den gamle, som vidste. Ingen, ingen har fundet Solens Sted. Hører du, hvad jeg siger. Ingen har fundet Solens Sted. Ikke jeg, ikke min Fader — ikke den store Konge selv. Men Drengen skulde vide bedre. — Aïno er død.

BELA.

Han er død for længst. (Skotter op til Spejderen.)

FADEREN.

For længst. Hvad ved du om det? Han kan komme endnu. Han kan komme i denne Stund. Hej du — dumme Kalv! Ser du Baal paa Højen?

SPEJDEREN.

Intet Baal.

FADEREN
(til BELA).

Aïno er død, siger jeg. Du hører kun og

tier. Nu har jeg ikke andet Kød og Blod end dig. (Ser misbilligende paa ham.) Og du skal lukke mine Øjne. — — Mit Legeme stunder mod Jorden.

BELA.

Vor Fader er gammel.

FADEREN.

Æ—æ —! gammel! Min Fader blev ældre — ældre end jeg er nu. Den store Konge blev saa gammel, at ingen kendte hans Dages Tal, da Stenen fra de behaarede Kæmper ramte ham.

BELA.

Vor Fader vil ogsaa blive gammel.

FADEREN.

Mit Legeme stunder mod Jorden, siger jeg. Hør nøje efter hvert Ord jeg taler og glem det ikke. Du skal ægte Evana. I er Kød af mit Kød og jeg har ikke andre. Floden tog dem. Jorden slugte dem. Jeg har ikke andre end jer og din Fader Omar, som Rædselen gjorde til en Olding. Saaledes gaar det de ulydige. Men de unge vil vide bedre; og den store Konge var dem ikke viis nok, da han saa de hellige Fugle flyve hid og søge Hvile i Egens Top og sagde: „Her

skal vi bo og bygge. Her i denne Hule (Han peger over Husryggen tilhøjre) skal I stille mig oprejst med Ansigtet vendt mod Solen, naar jeg er mæt af Dage.“ Men de unge vilde vide bedre, da han var borte og hans Søn, min Fader, var borte, og søgte ned til de store Sletter og aad og drak. Hæ — men den store Konge sagde: de som er ulydige skal æde deres eget Møg i Jordens Bug. Saaledes sagde han. Jeg véd det. — — — Det var mine Brødre og deres Sønner og Døtre og min egen Søn Jemer, Jemer som ikke vilde lyde mig, skønt jeg var Konge med Førstefødselens Ret. Men jeg hørte den store Konge brummede i sin Grav og min Fader med ham, og Dagen før Floden kom lo den store Konge højt og længe. — Jeg hørte det.

BELA.

Jeg ved det.

FADEREN.

Hvad ved du om det. Du kravlede endnu i Støvet. Det var din Lykke. Ellers havde du gjort som de andre, dumme Kalv! Og Aïno og Evana og eders Mødre! Det var deres Frelse. Aïno og Evana laa endnu og kravlede i Støvet og kunde ikke gaa, som de

vilde. Men jeg hørte den store Konge le, og saa kom Floden. Vogt dig for Floden, siger jeg dig! Nu er den rolig, fordi den faar Offer. Men pris du din Lykke, at dine Øjne ikke saa, hvad jeg saa. — Floden rejste sig og brølede og brød indover Sletterne og aabnede Gabet og slugte Huse og Træer. Jeg hørte den brøle som hundrede Løver. Som hundrede Gange hundrede Løver! Tak din Lykke, at du kravlede i Støvet og intet forstod. Oj! Oj! Oj! Det var en Dag. Solen skjulte sit Ansigt, og Himlen var sort. Sort! Og der kom et hvidt Lys fra Skyen; og Jorden laa og skalv, som en Kvinde, der føder. Og Ildslangerne fo'r ned gennem Luften og flensede i Jordens Indvolde. Det var en Dag som Natten. Tak, at du endnu hang ved din Moders Patter og intet forstod. Jeg saa det! — — Først kom Stormen. Uuij! Uuij! Ret ned som en Ørn, der styrter sig over Lammet! Træerne lagde sig ned paa Jorden og bed i Græsset og hvinede og klagede. Jeg stod her. Her hvor jeg staar i denne Stund. Oj! Oj! Oj! Paa denne samme Plet saa jeg det! Himlen var sort og tyk, siger jeg, men der kom et hvidt Lys ud af Mørket. Og jeg saa! Oj! Oj! Oj! Hvad saa jeg! Nede paa Sletten løb Mændene omkring

i deres brogede Klæder. Og Kvinderne! Og de smaa Børn! Og jeg saa Jemer, Aïnos Fader Jemer — mit eget Kød! Jemer stod der med Blikket vendt mod mig og hans Ansigt var hvidt som Maanen. Jemer stod der alene med Ryggen til Huset, han havde bygget, og rørte sig ikke og saa op mod mig. Saa kom Stormen og Jorden skalv og Jemer kastede sig paa sit Ansigt. Han var hvid som Maanen. Jeg saa det! — — Har du set Løven komme ud af Skoven en Dag som den — dumme Kalv? Jeg saa Løven med Halen mellem Benene; den borede Hovedet ned i Jorden, og Mammuth løb brølende over Sletterne med Snabelen ret op mod Skyen, til den snublede som et lille Barn. Og Jemer laa der saa hvid som Maanen. — Jeg har set megen Sorg og Kummer. Hvad ved du om det?

BELA.

Vor Fader er gammel.

FADEREN.

Æ—æ — gammel. — Men ve over de ulydige! Jorden aabnede sit Gab og fyldte sin Vom og Floden kom og slugte dem alle og Himlens Vande, som hundrede Floder! Som hundrede Gange hundrede Floder. Og slugte dem alle! — Jemer! —

alle! (Staar lidt tavs og ser med vag Undren udover Sletten.) Før randt Floden rolig langt derude, som en hvid Glans. Langt derude! Det husker du ikke, dumme Kalv, som hang ved din Moders Patter. Vogt dig for Floden! Den valgte sig et andet Leje. Er du ikke lydig, saa kommer den herop. Helt herop til den Sten, du ser derude, kom den og viste Tænder og raabte paa mig. Da var det jeg hørte den store Konge — dybt, dybt — saadan: Hertil og ikke længer. — Dumme Kalv, det er ikke din Skyld, at du endnu ser Lyset! Men de Unge skal vide bedre. Altid bort, bort! Bort fra Arnen og den hellige Ild og de salige Døde, som ene kan beskytte dem. Aïno, som de andre. Og saa ler de af den Vise og tror de ved, hvad der bor i Himlen og paa Jorden.

BELA.

Siden da har ingen Fod traadt paa Sletterne?

FADEREN
(ryster paa Hovedet).

Hæ. Det skal aldrig ske! Men det er den store Konges Skyld, at Jorden atter ligger i salig Fred og smiler i Lyset. Han vilde ikke, at Mennesket skulde dø. (Peger udover.) Dengang var ingen Bjerge der! Her nærmere, nærmere

var Bjergene. De sank i Jordens Bug og steg igen, fulde af rød Ild. Jeg har set megen Sorg og store Gerninger. Store Gerninger! (Ser misbilligende paa ham.) Det var en Morgen tidlig, siger du, at Aïno listede sig bort?

BELA
(langsomt).

Som nu — før Sol. Tidligere end nu. Han rørte ved min Skulder og vækkede mig og førte mig bort. Men jeg bad ham blive. Følg! sagde han, men jeg svarede: Jeg vil være lydig mod vor Fader. Da sagde han, saaledes, som jeg har fortalt det før: Om fire Aar — om fire Aar. — Og bad mig hilse vor Fader og bad mig ogsaa hilse Evana. Og jeg stod længe og saa ham blive borte, der hvor han gik, mens Fuglene begyndte at synge. Men alle sagde straks, da jeg havde talt: „Om fire Aar! — Ham ser vi aldrig mere!“ Vor Moder sagde det: Den ulydige ser vi ikke mere?

FADEREN.

Godt, der er gaaet to Maaner. Idag skal det ske. Saaledes vil vor Moder det ogsaa. Du ægter Evana og oprejser min Slægt. Samme Dags Aften, som du har lukket mine Øjne, naar Natten er sort, skal du bringe mig

til Graven. Fire Mand skal bære mit Legeme paa Baaren og hele Folket skal gaa efter med Graad og Klagesange. De skal bære en lysende Brand i deres Haand og Bind for Øjne og Næse, saa de kun kan se ned. Mærk det vel. Men du skal gaa forrest og ikke bære noget Bind for Øjet, saaledes at du kan lede de andres Skridt. Du bærer Træet, som skal løfte Stenen. Du borer Træet ind under Stenen — Mærk det vel: dette er hemmelige Ting. — Du borer Træet ind under Stenen, der hvor den har et Mærke af rødt Bukkeblod, nærmest din højre Haand. Naar du har rullet Stenen bort — og den er saaledes lagt med Omhu, at den rokkes let — da skal du vende dig for at du ikke skal se de Døde. Saaledes har den store Konge altsammen befalet det. — Du maa se alt, hvad der lever i Lyset — saaledes var hans Ord — men de Døde maa du ikke se! Thi det er ikke godt for de Levende. Du maa vide alt, hvad der sker under Solen; men dette maa du ikke vide. Saaledes er det bedst for Mennesket. Dette var den store Konges Ord! —

BELA.

Jeg har hørt!

FADEREN.

Du skal selv bære Bind for din Næse, husk det! For de Døde vil have Fred i Graven og dræber med giftig Aande. Naar I har skudt Baaren langt ind i Hulen, da rul Stenen for — hurtig! og dæk med Løv og Grene af Myrterne. Derpaa skal du raabe mit Navn med høj Røst. Tre Gange skal du raabe det og derpaa saaledes, at alle hører det, skal du udtale: „Lev vel! Maatte Jorden være dig let!“ Glem det ikke! Dette er altsammen hemmelige Ting, som gaar i Arv fra Konge til Konge.

BELA.

Det skal ske.

FADEREN.

Resten kender du. Du skal fejre Gravmaaltidet, saaledes som du har set mig gøre det. Du skal bringe de salige Døde Honning, Brød og Melkens Fedme og i rigeligt Maal! Saa jeg kan leve vel under Jorden og hædret af dem, som rører sig i Lyset. Den usalige Døde slaar jer med Sot og Pest! Mennesker og Dyr! Du skal ogsaa bringe Ofrene til Floden. — Glem ikke en saftig Buk, ristet over Ilden, til de Døde ved de store Højtider! Men ogsaa til Floden. Floden

er graadig og grum. Husk ogsaa Solen med Brød og Melk. Aïno hyldede den med Sange. Solen er mild, hæ! Men stol ikke paa den. Nu har den taget Aïno! Nogle har sagt, at Solen væmmes ved Synet af de Døde, men jeg siger: den fortærer dem. Den er hungrig efter Offer, som de andre! — — Naar Omar, din Fader, den rædselsslagne, bebuder Ulykker, skal du ofre en af Folket — gammel eller ung, Mand eller Kvinde, alt efter Ulykkens Omfang. Løveskinnet, som du har set mig bære, skal være dit, men Kniv og Bue skal du give mig med i Graven; for de er mine. Har du hørt mine Ord?

BELA.

Alt hvad du har talt skal ske.

FADEREN.

Siden skal du sværge for den hellige Ilds Aasyn, at du vil handle efter Loven uden Svig. Glem ikke Ofret hver Dag til den hellige Ild. Den er vor Beskytter. (Vredt.) Pest og Sot skal ramme dig! Floden skal sluge dig og gøre din Slægt til intet, hvis jeg lider Kummer i Graven.

BELA.

Jeg skal sværge det. Jeg har trællet

trofast paa din Ager. Jeg har ingen Uret gjort. (Skotter op til Spejderen.)

FADEREN.

Godt, vær lydig mod Loven! Løvehuden beholder du, den har den store Konge baaret, og den hører de levende til, efter hans Vilje; men Bue og Kniv vil jeg have med mig i Graven.

BELA.

Jeg har ingen Uret gjort. Det skal ske, som du vil.

FADEREN
(idet han gaar ind tilvenstre, raaber til Spejderen).

Hej du der! Der er intet Baal!

SPEJDEREN.

Intet Baal.

FADEREN.

Hold Øje med Solen, dumme Kalv! — Aïno er død.

(Han gaar ind.)

BELA
(til EVANA, som lænet til Brystværnet stirrer udover Sletterne).

Lykke og Sundhed! Du er tidlig ude.

EVANA
(vender sig).

Lykke og Sundhed.

BELA.

Du hilser Solen.

EVANA.

Nu kommer den straks.

BELA
(efter en kort Tavshed).

Du staar og græder.

EVANA.

Nej.

BELA.

Hørte du, hvad vor Fader sagde til mig?

EVANA.

Nej.

BELA.

Hvorfor græder du da?

EVANA.

Jeg ser kun mod Solen.

BELA.

Græder du, fordi Aïno er død?

EVANA.

Jeg kendte lidet Aïno.

BELA.

Aïno er død. Ved du ikke det! (Gaar hen til Stigen, til hvilken han støtter sig.)

EVANA.

Jo. Det siger de alle.

BELA.

Og idag skal du ægte mig.

EVANA.

Naa.

BELA.

Er det derfor du græder?

EVANA.

Nej.

BELA
(famler med Stigen).

Aïno er død. — Du er skøn at se paa. (Tier lidt.) Morgen og Aften; altid er du skøn at se paa.

EVANA.

Ikke saa skøn som Solen.

BELA.

Som Solen? Er Solen saa skøn? Du er skønnere at se paa end Solen.

EVANA.

Jeg hader Solen.

BELA.

Hæ, det er for Aïnos Skyld. Aïno — Aïno. Allesammen taler de om Aïno — Aïno er død.

EVANA.

Hvad er det at være død?

BELA.

Død — død? — De dør.

EVANA.

Hvorfor?

BELA.

Hvorfor? De dør og bliver begravet.

EVANA.

De sover. De faar Brød og Honning, naar de vaagner.

BELA.

Og Melk. — Nu skal jeg være den Første. (ivrig.) Men Aïno er ikke i Graven.

EVANA.

Ligger han og sover paa Sletten?

BELA.

Den som ikke bliver begravet, bliver ædt af de vilde Dyr, eller ogsaa fortærer Solen ham.

EVANA.

Solen?

BELA.

Solen vil ikke se de Døde.

EVANA.

Hvorfor?

BELA.

Da sker en stor Rædsel. Da der endnu var Folk paa Sletten, fandt de engang en Død, som laa paa Ryggen og Solen var over ham. Det var en stor Rædsel at se, og alle løb. Har du ikke hørt om Kain, som slog sin Broder ihjel. Han flygtede ind i Skoven, og ingen maatte give ham at æde og drikke, og ingen maatte røre ham og bringe hans Lig til Hvile. — De siger, han kommer om Natten i Stormen og skriger. Han er ulyksalig. — Han slog sin Broder ihjel.

EVANA.

Aïno har ingen slaaet ihjel.

BELA.

Han var ulydig. Derfor dør han og bliver ikke begravet.

EVANA.

Hvis Aïno kommer og skriger i Stormen, saa gaar jeg ud og taler til ham.

BELA.

Du tænker altid paa Aïno.

EVANA.

Nej. Jeg talte aldrig med Aïno. Jeg er

vred paa ham. Men hvorfor skal han ligge derude paa Sletterne?

BELA
(truende).

Det er godt for Aïno, at han ikke kom tilbage. (Løfter Stigen i sine Hænder.)

EVANA.

Hvorfor?

BELA.

Jeg siger, det er godt for Aïno. — — — Jeg slog ham ihjel, hvis han kom.
(Sætter Stigen haardt mod Jorden.)

EVANA.

Det kunde du ikke!

BELA
(retter Ryggen og bryster sig).

Tror du ikke?

EVANA.

Naar et Menneske er død, kan man da slaa ham ihjel?

BELA.

Naar han er død, saa er han jo død. Nej, da kan man ikke slaa ham ihjel.

EVANA.

Da er det bedst at være død.

BELA.

Og æde Brød og Honning.

EVANA.

Hvad mener du?

BELA
(staar lidt og tier).

Jeg ved noget! Jeg dræbte engang en Antilope og grov den ned i Jorden, som et Menneske blev gravet ned, da der endnu var Folk paa Sletterne. Fire Dage efter var dens Kød fuldt af Orme. — Og der kom en Øgle ud af dens ene Øje. Dette ved jeg! Jeg fandt ogsaa engang en død Ørn og lagde den i en Hule. Saaledes gik det den, som det gik Antilopen. — Dette har jeg ikke fortalt til nogen anden.

EVANA.

Det er ikke Mennesker.

BELA
(efter kort Tavshed).

Jeg vil en Dag gaa til Gravhulen og se den store Konge!

EVANA
(vender sig mod ham).

Der maa ingen se! — Det er onde Tanker!

BELA.

Har jeg onde Tanker? Hvorfor har jeg

onde Tanker? Da de bar den lille Samso til Graven, gled Bindet fra mine Øjne, og jeg saa noget i Ildskæret.

EVANA
(angst).

Hvad saa du?

BELA.

Jeg ved ikke. Jeg vendte mig bort. — Hvem tog Bindet fra mine Øjne? — Hvorfor har jeg onde Tanker? Der er nogen, som lægger Stene paa min Vej.

EVANA.

Stene?

BELA
(efter kort Tavshed).

Da Aïno og jeg løb omkaps, snublede jeg over en Sten og faldt og blev blodig. Men han snublede ikke. Hvorfor var der Sten paa min Vej?

(Tavshed.)

EVANA.

Naar du har taget mig til Ægte, saa skal vi flygte udover Sletterne.

BELA.

Hvorfor? For at finde Aïno?

EVANA.

Vi vil finde Aïno og begrave ham. Ellers kommer han om Natten i Stormen.

BELA.

Aïno, Aïno. Vi finder ham ikke.

EVANA.

Vi skal gaa langs Floden over Bjergene, til vi kommer til de store Vande. Der er Aïno.

BELA.

Naar vor Fader er død, vil jeg gerne gaa herfra. Jeg vil ud paa Sletterne. Der er rige Urter. (Peger.) Jeg vil ogsaa finde det, som Aïno ikke fandt. Er jeg ringere end han?

EVANA.

Vi kan ikke komme over Floden.

BELA.

Naar vi følger Floden mod Syd, kommer vi til et Sted med store Klippeblokke. Der kan vi springe fra Sten til Sten.

EVANA.

Vor Fader siger, vi maa ikke. Det er Ulykke.

BELA.

Han dør snart. Saa er jeg den Første.

EVANA.

Dør han snart?

BELA
(brummer).

Jeg ønsker ham Døden. — Jeg hader ham. Jeg skal se ind i Graven, om han har Honningdraaber i Skæget. — Vær tavs om dette.

EVANA.

Jeg holder af ham. — Datterlil, siger han og stryger mig over Kinden.

BELA
(forbitret).

Haa! Mig har han slaaet! Da jeg snublede over Stenen, kastede jeg den efter Aïno i Vrede. Da sagde vor Fader, at jeg var ond i mit Hjerte, og slog mig. (Vrænger.) „Dumme Kalv, dumme Kalv!“ Det er ikke mig. Jeg har tjent ham tro. Jeg har aldrig gjort Uret. „I har ingen Øjne, I kan ikke se?“ Men han løber Panden mod Muren med sine matte Øjne. „Dumme Kalv!“ Jeg skal se ind i Graven, om han har Honningdraaber i Skæget. (Han brister i Latter.)

EVANA.

Du vil ikke slaa ham. Han er gammel. Hans Legeme stunder mod Jorden. Vor Fader!

BELA
(ser paa hende).

Jeg vil gøre, som du vil. Jeg synes om at gøre, som du siger.

EVANA.

Hvorfor?

BELA.

Da smiler du. Lyst, ligesom Solen! Jeg synes meget om at se dig smile! Smil Evanalil! Jeg vil gøre, som du siger.

EVANA.

Hør Fuglene!

(Fuglene kvidrer.)

BELA.

Nu smiler du. Hvad tænker du paa nu?

EVANA
(efter et Øjebliks Betænkning).

Jeg tænker paa Lammene.

(Vender sig mod højre, bøjer sig udover Huset og udslynger dæmpet en Lokketone.)

Hollahej. Hoiho!
Hollahej. Hvide!
Hoiho. Blide!
Kom Bææh Bææh!
Kom Bøøh Bøøh!
Hollahej. Til Sol gaar ned!

(Lammene bræger.)

BELA.

De kender dig. De synes om din Stemme. Jeg synes meget om din Stemme!

SPEJDEREN

(i Træet. Slaar tre Slag paa et Skjold og udraaber):

Solen! Solen!

(Solens øverste Rand kommer tilsyne over den laveste Ryg af de fjerne Bjerge.)

EVANA

(klatrer ned af Stigen).

BELA.

Din Skabning er saa fin som Bjergets blaa Blomster. (Vil røre ved hende.)

EVANA

(river sig løs).

Der er Solen. Se!

BELA.

Maa jeg ikke røre ved dig! — —

FADEREN

(kommer tilsyne i Døren).

Datterlil, klæd dig til Fest! Bela, klæd dig til Fest!

(Han gaar atter ind. EVANA følger ham. BELA gaar ind i Huset tilhøjre.)

ABDER

(er vaagnet, han rører med Foden ved de nærmeste).

Solen! — Naa, kan han høre! Solen!

(Efterhaanden vaagner alle, strækker sig, rejser sig, klør sig og gaar under gnaven Mumlen til Vandtruget, hvor de vasker Ansigt og Hænder.)

MODEREN
(en ældgammel Kvinde, kommer ud af Huset tilvenstre og lægger Brændestykker paa den hellige Ild).

ABDER
(til Spejderen).

Hæ? — Aïno?

SPEJDEREN
(ryster paa Hovedet).

Nu kommer Aïno ikke. Fader har sagt det.

ABDER.

Hæ? — Vi kunde vel vente paa Drengen en Maane endnu.

EN AF MÆNDENE
(idet han gaar fra Vandtruget).

Det bliver en varm Dag.

EN ANDEN.

Solen gik klar ned.

EN TREDJE
(til Spejderen).

Er Aïno bleven derude?

SPEJDEREN.

Intet Baal at se. Taron og Kefar har stirret i det Øde.

DEN FØRSTE.

Jeg har længe holdt ham for død. (Peger paa OMAR.) Den gale sover.

DEN ANDEN.

Den unge Ørn skulde blevet i Reden. — Det bliver en varm Dag paa Marken idag.

ABDER.

Vi kunde vel vente en Bid endnu paa Drengen.

DEN FØRSTE.

Bela er en retsindig Mand.

DEN TREDJE.

Har jeg sagt andet? — — Der kommer vor Fader.

FADEREN

(kommer. Han bærer et Løveskind over en rød Kjortel. Løvens Hoved viser Tænder over hans Pande. Dens Labber er fæstet til hans Skuldre).

Fest! Fest!

BELA og EVANA

(kommer klædte i hvidt).

MODEREN

(til BELA).

Lykke og Sundhed Bela, Omars Søn, paa denne Dag.

BELA.

Lykke og Sundhed vor Moder.

FADEREN.

Vi hilser Solen!

(Folkene stiller sig i Forgrunden til højre med Ansigterne vendt mod Solen. Kvinder og Mænd for sig. FADEREN foran. Alle knæler.)

SPEJDEREN
(slaar paa Skjoldet).

Solen! Solen!

FADEREN
(synger med en dyb, brusten Stemme).

Vær hilset Sol. Hellige Klarhed!

ALLE.

Eja. Oio. Vær hilset Sol!

SPEJDEREN
(slaar paa Skjoldet).

Solen! Solen!

FADEREN
(synger).

Sejerherre over Natten,
Horisonternes Herre,
stiger du glimrende af Graven.

ALLE.

Eja. Oio. Vær hilset Sol!

SPEJDEREN
(slaar paa Skjoldet).

Solen! Solen!

FADEREN
(synger).

Nu flygter Natten paa sorte Vinger,
nu styrter i Afgrunden Mørkets Flod.

ALLE.

Eja. Oio! Vær hilset Sol!

FADEREN
(synger).

Giv Kornet den gule Glans, som du ejer,
giv Markens Frugter de røde Kinder.

ALLE.

Eja. Oio. Vær hilset Sol!
(De rejser sig.)

FADEREN
(vender sig mod Folkene).

Aïno er død. Græd over Aino.
Klagesang lyd!

ALLE
(grædende).

Aïno er død. Jammer, Jammer.
Aïno er død. Ve, ve!

FADEREN
(synger).

Paa de vilde Sletter
ligger hans Legeme.

ALLE.

Paa de vilde Sletter. Ve, ve!

FADEREN
(synger).
Ved de store Vande styrted den Herlige.

ALLE.
Ved de store Vande. Ve, ve!

FADEREN
(synger).
Solhymnens Digter, som søgte dens Sted.

ALLE.
Ve, ve!

FADEREN
(synger).
Nu drikker den graadige Sol hans Blod,
Nu æder den hungrige Jord hans Kød,
og Ravnene kommer fra Himlen
og hugger hans Øjne ud.

ALLE.
Ve, ve! Ve, ve!

FADEREN.
(synger).
O maatte hans vilde Aand
ikke slaa os med Sot og Pest,
ikke narre Kvæget til Kløfterne, hvor
Floden lurer.
O store Konge beskyt os!

ALLE.
O store Konge beskyt os!

FADEREN
(synger).

O Sol, vær naadig. Vi bringer dig Offer.

ALLE.

O Sol, vær naadig.

FADEREN
(ved Muren).

Mægtige Flod. Vær naadig mod os.

ALLE.

Vær naadig mod os. Mægtige Flod!

FADEREN
(synger).

Vi bringer dig Honning og Mælkens Fedme,
vi bringer dig Bukkenes saftige Kød,
vær naadig og fyld din store Bug.
Glid rolig forbi os,
mæt og med saligt Velbehag.

ALLE.

Vær naadig mod os. O mægtige Flod!

FADEREN
(gaar nu hen til den hellige Ild. Han taler til Ilden, inderligt, fortroligt).

O hellige Ild, du som er Livet, du som er Menneskets Beskytter. Giv os til Gengæld for vore Lovsange Ære og Rigdom til dem, som anraaber dig. Du er en klog Beskytter

og en Fader for os. Dig takker vi for Livet. Vi er din Familie. Gør os altid blomstrende, altid lykkelige, o hellige Ild. Du som er høj, skøn, altid ung, du som nærer, du som er rig! Modtag af godt Hjerte vort Offer og giv os til Gengæld Lykke og den liflige Sundhed. (Han gyder Offer paa Ilden, Brød, Honning, Blomster af Skaaler, som rækkes ham af Moderen. Ilden blusser op.) For dit Aasyn vil vi tale om det, som ligger os paa Sinde. O hellige Ild. Vær vort Vidne. Aïno er død. Jemer er død. Alle mine Sønner og Døtre er døde. Men du hellige Ild beskyttede dem, som blev i din Nærhed, o fromme og kyske Ild, som den store Konge modtog fra Himlen! (Vender sig mod Bela og raaber) Bela, Omars Søn! Bela, Omars Søn! Bela, Omars Søn!

BELA

(træder frem).

FADEREN.

Dig indsætter jeg i den førstefødtes Ret. Bela, Omars Søn, sværg, at du vil holde Loven saaledes, at mit Kød ikke skal dø paa Jorden, men leve i Lyset, Søn efter Fader, Søn efter Fader, og saaledes i hundrede Gange hundrede Led. Bela, Omars Søn, sværg for den hellige Ilds Aasyn.

BELA

(har under dette vendt Hovedet og staar og stirrer udover Havet.)

FADEREN.

Bela, vend dit Ansigt mod den hellige Ild.

BELA

(vender sig, men ser straks igen med et stivnet Blik udover Havet.)

FADEREN.

Bela, Hvorfor vender du dit Ansigt bort?

EN STEMME

(fjernt, fra den anden Side af Fjorden).

Bela! Bela!

(Nogle af de forsamlede ser op og lytter.)

FADEREN.

Hvad stirrer du paa? Hvad ser du?

MODEREN.

Skynd dig nu Bela!

BELA.

Intet. — Jeg ser intet. — (Vender sig mod Ilden.)
O hellige Ild. — Jeg sværger!

STEMMEN

(lidt nærmere).

Bela! Bela!

EN AF MÆNDENE.

Jeg hørte en Stemme.

MODEREN.

Vil han tie!

FADEREN
(ser paa BELA).

En Stemme?

BELA.

Jeg hørte intet.

MANDEN.

Den raabte Bela.

FADEREN.

Ekko gentog hans Navn.

MODEREN.

Skynd dig nu Bela!

OMAR
(er vaagnet og sidder paa Muren. Stirrer udover, slaar med Armene og raaber):

Mand! Mand!

FADEREN
(nogle Skridt mod Muren).

Hvor?

MODEREN.

Nu skal du skynde dig Bela!

OMAR.

Mand, Mand. Der! (Klapper i Hænderne.) Borte bag Stenene. (Ser sig forbavset om.)

MODEREN
(til BELA).

Sig, at den Gale skal tie. Han lyder kun dig.

FADEREN.

Paa den fjerne Side af Floden. Den Gale raser.

BELA
(til OMAR).

Du skal tie!

OMAR.

Jeg tier, lille Fa'r!

FADEREN.

Bela, sværg!

BELA
(dæmpet mumlende).

O hellige Ild! For dit Aasyn sværger jeg, at jeg vil handle saaledes, som min Fader har talt, at jeg vil bringe dig Offer af Førstegrøden, at jeg vil bringe mine Fædre Offer — at jeg vil altid handle ret og uden Svig.
(Alle rejser sig.)

FADEREN
(lægger Haanden paa BELAS Hoved).

Himlen give dig sin Dug. Jorden give dig sin Fedme. Solen være dig naadig. Folket skal tjene dig — du skal være Herre over din Slægt. Din Moders Sønner skal bøje

sig for dig. Forbandet være den, som forbander dig. Velsignet være den, som velsigner dig.

BELA
(vender sig).

ALLE
(bøjer sig for ham).

FADEREN.

Vor Moder velsign ham!

MODEREN
(lægger Haanden paa hans Skulder).

Din Faders Moder velsigner den lydige!

SPEJDEREN
(i Træet).

Et Menneske! Et Menneske!

FADEREN.

Raser I alle. Hvor?

SPEJDEREN.

Ved Flodens anden Bred. — Mellem Klippeblokkene.

FADEREN.

Du raser!

SPEJDEREN.

Aïno! Aïno!

FADEREN.

Aïno! Hvor?

SPEJDEREN.

Ved Flodens Bred paa den fjerne Side.

(Alle strømmer til Muren uden FADEREN og BELA.)

OMAR

(klapper i Hænderne).

Mand! Mand!

FOLKENE.

Aïno! Aïno!

FADEREN.

I lyver. Intet Menneskes Fod træder Jorden paa Flodens fjerne Side.

SPEJDEREN.

Han gaar ud i Floden.

FOLKENE

(mumler).

Ud i Floden! (Nogle vender sig mod FADEREN.) Se, se!

FADEREN

(sætter sig paa Jorden med Ryggen mod Muren).

Jeg vil ikke se det, som er ondt og Græmmelse. Floden vil sluge ham. Aa var mine Øjne dog blinde!

(Han bedækker sit Ansigt med sine Hænder.)

EVANA

(jublende).

Floden bærer ham! — Den bærer ham paa Ryggen.

FOLKENE.

Floden bærer ham!

FADEREN.

Evana, kom hid. Skjul dit Ansigt!

(EVANA adlyder.)

MODEREN.

Den ulydige kommer for sent!

BELA.

Moder, du sagde det! Skynd dig, sagde du!

MODEREN.

Den ulydige kommer for sent.

SPEJDEREN.

Han sidder paa et Træ og stikker Floden med en Stang.

EVANA

(rejser sig, jubler).

Han stikker Floden med en Stang!

FADEREN.

Ti, vil du tie. Floden vil sluge ham. Den vil sluge os alle!

EVANA

(sætter sig og skjuler sit Ansigt).

FOLKENE.

Han stikker den. — Han stikker den.

(De begynder at le. Gentager i det uendelige under Latter og Raab.) Han stikker den. I Maven! I Ryggen! — Han sidder og knejser og sparker den med Benene! (De slaar sig paa Laarene og er ved at falde om af Latter.)

SPEJDEREN.

Aïno er paa Klippen hos os!

FOLKENE
(jublende).

Paa Klippen hos os! Paa Klippen. Eja, Eja! Han klatrer opover. Eja, Eja!

SPEJDEREN.

Nu ser jeg ham ikke.
(Angstfuld Tavshed.)

FOLKENE.

Hvor er han?

SPEJDEREN.

Bag Stenene. — Han maa være bag Stenene!

FADEREN.

Død, død. Floden har taget ham.

EVANA
(rejser sig i Angst).

Ser I ham?

BELA.

Ser I ham?

FOLKENE.

Nej, nej! (Ængstelig Mumlen.)

MODEREN.

Saaledes sker det den ulydige!

SPEJDEREN
(som er klatret udover paa Træets yderste Gren).

Jeg mener, Klippen skjuler ham.

FADEREN
(rejser sig).

Død, død! Hvad ved I? Hvad har I set?
Har I set Flodens Ansigt, naar den rejser sig
i Vrede og viser Tænder med aabent Gab.

FOLKENE
(raadvilde fremover).

SPEJDEREN.

Se, se!

FOLKENE
(vender sig mod Muren).

AÏNO
(svinger sig op. Han bærer et Leopardskind om Lænderne og har smykket sit Hoved med Drueklaser. Solen er kommen op over Bjerget og straaler bag ham. Idet han svinger sig over Muren, siger han):

Aïno!

FADEREN
(vender sig mod ham med knyttede Hænder).

MODEREN.

Den ulydige kommer for sent!

FADEREN
(lader Armene synke).

Velsignet være din Hjemkomst! Din Broder har jeg givet din Ret. Men min Søn er du. Mine Øjnes Lyst. Mit Hjertes Honning. Velsignet være din Hjemkomst!

(Tæppet.)

ANDEN AKT

Det er Nat. I Søjlegangen tilvenstre er tændt et stort Baal. Oksehuder er spændt ud mellem de to forreste Søjler for at værge mod Blæsten. Omkring Baalet sidder og ligger Aïno, Bela, Evana og de andre Kvinder og Mænd. Faderen sidder paa en stor Sæk, over hvilken der er lagt Gedeskind. Nogle af Mændene og de fleste af Kvinderne sover. Gaarden ligger i Mørke. Den hellige Ild gløder svagt under Asken.

AÏNO.

Men den Dag, da jeg atter kom ud af Skoven, var et Aar gaaet til Ende.

FADEREN

(som har siddet urolig, tager Oksehuden tilside og raaber):

Hej, Spejder! Ser du Maanen?

SPEJDERENS STEMME.

Maanen er bag Skyerne. Jeg ser hende. Maanen gaar sin vante Gang.

FADEREN.

Er Stormen voksende?

SPEJDEREN.

Det er ingen stor Storm for den, som ikke skal sidde i Træet og glo.

FADEREN
(i ængstelig Tone).

Og er der stille paa Sletterne?

SPEJDEREN.

Jeg ser ingen Ting paa Sletterne.

EN AF MÆNDENE.

Det er længe siden, nogen saa noget paa Sletterne.

EN AF KVINDERNE.

Tre Nætter tilbage, da sukkede de klageligt. Jeg hørte det. De usalige Døde sukkede klageligt.

MANDEN.

Bedst at lukke Ørene for det.

KVINDEN.

Det er let nok, som nu, naar man sidder ved Baalet og drikker det stærke og lytter til mærkelige Kvad.

FADEREN
(som spændt har lyttet).

Om dette maa ikke tales. — I denne Nat

skal vi være glade! Min Sjæl er tilfreds. Jeg drikker dig Velkomst til, Aïno!

(Han drikker af en Skaal, rækker den derefter til Aïno, som drikker og giver den tilbage).

MÆNDENE

(som lader en Skaal gaa fra Mund til Mund).

Velkomst til dig, Aïno!

KEFAR

(en raat udseende Mand, brummer i Søvne).

Skal man ikke sove Søvnen i Fred.

FADEREN.

Haahaa. Dovne Bæst. Kan du ikke holde Øjnene aabne.

KEFAR

(rejser sig halvt).

Jeg har staaet Dag og Nat paa Højen og set efter denne din lille Søn. Jeg kan vel trænge Søvnen.

(Han lægger sig og vender Ansigtet mod Muren.)

AÏNO.

Lad den sove, som vil sove.

FADEREN.

Fortæl Aïno!

TARON

(en pur ung Mand, som har stirret betaget paa Aïno).

Jeg har ogsaa vaaget. Jeg sover dog ikke.

FADEREN.

Den Unge skal holde Munden lukket.

AÏNO.

Hør da. Nu gik jeg gennem Kløften, hvor Floden styrter med stor Larm i Dybet; men da kom jeg til nye Sletter, rige paa Græs og brogede Blomster og alskens Urter. Og Floden løb skinnende henover Jorden, hurtig, hurtig som en Hind, naar Jægeren forfølger den, og jeg raabte: Vi følges ad Flod, jeg løber ved din Side. Da saa jeg paa dens Vande et Træ, et ilende Træ, som dens Vande bar. Vil du løbe fra mig, sagde jeg. For Træet var hurtigere end jeg. Vil du løbe fra mig, raabte jeg til Træet. Tag mig med!

(Undrende Mumlen.)

AÏNO.

Og jeg stansede Træet ved Flodens Bred. Da saa jeg, at det var hult af Ælde, det havde en Hulhed, som Karret, vi drikker af, og jeg satte mig paa Træet og vi ilede afsted, Floden, Træet og jeg. Hvem kommer først, raabte jeg. Vi kommer allesammen frem, den ene hurtig som den anden. Men da kom vi til et Sted, hvor Floden bredte sig ud og blev stor og dorsk,

som en Okse, der ligger paa Engen og tygger. Den ilede ikke længer.

TARON.

Kunde — kunde du se Huset fra Sletten der?

AÏNO
(ler).

Huset! — Jeg havde gaaet i Aar og Maaner.

EN AF MÆNDENE.

Han kunde ikke se Huset.

TARON.

Egen? Kunde du se Egen?

AÏNO
(ryster smilende paa Hovedet).

TARON.

Han kunde ikke se Egen!

FADEREN.

Æ—æ. — Kan du lade Aïno tale!

AÏNO.

Men da Vandet bredte sig og laa dorsk i Solen, rejste jeg mig op og stod i Træets Hulhed og saa ind mod Bredden. Da kom Vinden bag mig og lagde Hænderne paa min

Ryg. Eja, ojo, vi kommer først, sagde jeg til Træet. Vinden hjælper os!

(Undrende Mumlen.)

TARON.

Eja! Vinden hjalp jer.

AÏNO.

Men Floden blev atter smal, og vi kom til et Sted, hvor den styrtede i Dybet med stor Larm, og jeg stansede Træet mod en Klippeblok og sprang ind paa den faste Sten. Farvel Træ, jeg skal ikke den Vej! Og jeg klatrede op ad Klippen og kom paa dens Ryg, og jeg gik længe og det blev Nat og der gik mange Dage og Nætter, og Solen kom og gik, og Maanen kom og gik. Men en Nat, da min Fod var mødig, og der var Mørke omkring mig, snublede min Fod, og jeg faldt og laa blødende paa Jorden, der hvor jeg var.

BELA
(mumler).

Aïno snublede.

AÏNO.

Og der, hvor jeg laa, kom Søvnen over mig, og jeg lukkede mine Øjne. Men da skete det, at jeg saa Morgenrøden. Før jeg

aabnede mine Øjne igen, saa jeg Morgenrøden. Jeg vil synge:

(Han synger.)

Morgenrøden kyssede mine Øjne og min Pande.
Med et faderligt Kys kyssede den mine Øjne og min Pande.
Men dens Kys var friskt, som en ung Piges Læber.
Og den hviskede i mit Øre: Aïno! Aïno!
Solen vil tale til dig. Bered dine Øren.
Morgenrøden kyssede mine Øjne og min Pande.
O aldrig glemmer jeg dette Kys!

Og som jeg aabnede mine Øjne, var Solen hos mig.
Tæt ved mig, foran mig, der hvor jeg laa.
Og Solen opløftede sin Røst og talte:
Aïno, Solens Søn! Se, jeg er din Fader!
Men jeg strakte mine Arme imod den:
Fader, Fader! Se, jeg er din Søn. Mine Øren lytter.

Og Solen opløftede sin Røst og talte:
Aïno! Du som følger mig. Du skal følge mig længer endnu.
For jeg vil vise dig alle de Ting, som er paa Jorden.
Jeg vil vise dig Bjergene og Skovene og de store Vande.

De store Vande skal ikke være fremmede for
dit Blik.
Som du red paa Floden, skal du ride paa
Vandenes Bølger.

Og Solen vedblev at tale: Aïno, Solens Søn!
Alt det, som kan ses, skal du se:
I Dybden og i Højden. Det fjerne og det nære.
Og jeg strakte mine Arme imod den:
Fader, Fader, du fylder din Søn med en
stor Glans.

Og Solen opløftede sin Røst og talte:
Hvorfor tror du, jeg vandrer over Jorden
uden for at vise Mennesket alle de Ting,
som er.
Men mig selv skal du ikke finde, for jeg har
intet blivende Sted.
Mig selv skal du ingenlunde finde.
Men du skal finde mig i din Sjæl, som er
min Sjæls Barn.
Og jeg strakte mine Arme imod den:
Fader, Fader! Sandelig — jeg føler i min
Sjæl, at jeg er kommen fra dig!

(Tavshed.)

FADEREN.

Lykkelig er du Aïno, som Solen beskytter!

AÏNO
(fortæller).

Da rejste jeg mig paa mine Fødder og se: Under mine Fødder var en Himmel, og jeg saa op, og ogsaa der var Himlen. Jeg stod ved de store Vande, som mine Fædres Øjne havde set. — Eja, som en Himmel, og Solen, min Fader, steg straalende over Vandene. Og jeg sprang højt af Glæde. Aldrig har Menneske sprunget saaledes af Glæde! Og jeg priste min snublende Fod, for Klippen var brat under mig, og jeg smykkede mit Haar med Bjergets Blomster, og jeg sang med Himlens Fugle, og jeg trykkede Træerne til mit Bryst, og jeg lagde mig ned og kyssede den gode Jord, som smilede i Lyset. Aldrig har Menneske sprunget saaledes af Glæde!

TARON
(springer op).

EN AF MÆNDENE
(gnavent).

Nu hvad gør den lille?

TARON.

Jeg — jeg springer af Glæde.

AÏNO.

Og Solen svang sig op paa Himlen. Som en syngende Fugl svang den sig.

TARON.

Som en syngende Fugl!

(Nogle ler af TARON.)

ABDER.

Den unge er lykkelig. Ja sandelig, den unge er lykkelig.

KEFAR

(som er vaagnet, brummer).

Han er slagen af Solen. Han er slagen, som Tossen af Stormen. Vor Faders lille Søn er underlig i Hovedet. Det siger Kefar.

(Han lægger sig til at sove.)

ABDER.

Nej sandelig, han er lykkelig som ingen anden.

AÏNO.

Og jeg bredte mine Arme ud og trykkede dem igen mod mit Bryst. Og det var Solen, jeg trykkede til mit Bryst. Den var varm og straalende, ja sandelig som en ung Kvindes Legeme følte jeg Solen imod mig.

EVANA

(har rejst sig urolig).

FADEREN.

Hvad gør Evana?

EVANA.

Intet. Jeg gør intet.

FADEREN.

Du staar op paa dine Fødder.

EVANA
(forvirret).

Staar jeg op paa mine Fødder? (Hun sætter sig igen.)

(Nogle af Mændene fniser.)

KEFAR
(vender sig mod BELA.)

Hvad siger du Bela?

BELA.

Hvad siger jeg? — Jeg tier.

EN AF MÆNDENE.

Bela er tavs, som han plejer.

KEFAR.

Bela tænker paa Brylluppet imorgen.

AÏNO.

Bryllup?

KEFAR.

Brylluppet imorgen.

AÏNO
(vender sig mod FADEREN).

Brylluppet imorgen?

FADEREN.

Imorgen — nuvel imorgen! — Jeg har

givet Bela din Ret. Det, som er sket, er sket.

BELA.

Saaledes er det.

FADEREN.

Du sidder tavs og grunder, Aïno.

AÏNO.

Jeg grunder over det, som jeg har grundet over idag. Hvorfor gav du Bela min Ret?

FADEREN
(opbrusende).

Hvorfor? Hvorfor? — Du var her ikke, Aïno.

AÏNO
(til BELA).

Jeg bad dig sige til vor Fader: Inden fem Aar er gaaet, vender jeg tilbage. Fem Aar er ikke gaaet.

(Mumlen mellem Mændene.)

ABDER.

Saaledes sagde Bela ikke. Inden fire Aar er gaaet, sagde Bela.

AÏNO.

Da talte du ikke sandt. Da har du handlet Uret. — Jeg vil gaa bort og ikke se dig mere.

(Mumlen mellem Mændene.)

BELA.

Fire Aar. Fem Aar. Hvad ved jeg? Hvad husker jeg om det. Da du var gaaet, sagde jeg til Mændene: Aïno sagde fire Aar og tænkte intet derved. Da sagde alle: Fire Aar, fire Aar! Ham ser vi ikke mere. Vor Moder sagde: Fire Aar. Den ulydige ser vi ikke mere. Skulde jeg da sige: Om fem Aar, sagde Aïno, naar alle sagde: Han lever ikke. Da vilde de le mig ud. Men du var ulydig! Ulydighed førte dig bort, og nu vil du tale mig til Rette!

FADEREN.

Det, som er sket, er sket. Jeg har velsignet Bela for den hellige Ilds Aasyn. Den beskytter ham! — Mit Hjerte græder; men dette gør ikke det skete usket.

AÏNO.

Jeg klager ikke over min tabte Ret, men da jeg stod paa den anden Side af Floden, raabte jeg til dig: Bela, Bela! Og jeg mødte dine Øjne, men du vilde ikke høre.

BELA.

„Bela, Bela“. Jeg hørte ingen raabe Bela.

EN AF MÆNDENE.

Jeg hørte det.

(Mumlen mellem Mændene.)

BELA.

Jeg stod ved den hellige Ild. Men du var paa den anden Side af Floden, hvor ingen maa træde, hvor de usalige Døde sukker. Jeg har aldrig handlet Uret. Men du kommer for at yppe Kiv.

(Han rejser sig og gaar ud i Mørket.)

KEFAR.

Vor Faders lille Søn Bela maatte være underlig i Hovedet, hvis han bortgav sin Ret, fordi den anden raabte „Bela, Bela".

AÏNO
(til FADEREN).

Jeg kommer ikke for at yppe Kiv. Jeg vil drage bort herfra med Fred. Fader, vil du drikke af mit Kar og lytte til min Bøn.

FADEREN.

Jeg drikker af dit Kar, Lykke og Sundhed, Aïno! Tal nu!

AÏNO.

Lad mig gaa bort herfra. Lad mig vælge tre af Folket, hvem af dem jeg vil, til mit Følge.

FADEREN.

Aïno! Det skal ske, som du vil. Din Ret er Belas, og du har ikke blivende Sted her.

Den ældste kan ikke lyde den yngste. — Kom og drag bort, som du lyster, og søg dig Græsgange, hvor Jorden byder dig dem. En Mægtig beskytter dig. Mennesker skal ikke sætte sig imod Solens Vilje. Du skal medtage brændende Gløder fra den hellige Arne, og naar du bliver gammel og dit Legeme stunder mod Jorden — vend da tilbage og hvil hos dine Fædre. Velsignet være din Bortgang! Velsignet være din Hjemkomst nu og alle Dage! — Jeg har talt, nu er jeg træt. (Han vil rejse sig, men sætter sig udmattet ned igen.) Den Gamle er træt. Han vil hvile sig. Alle Kvinderne sover.

AÏNO.

Du være takket for dette, Fader! — Abder! Vil du følge mig?

ABDER.

Jeg er gammel. Vælg en ung.

AÏNO.

Du er endnu stærk og duelig.

ABDER.

Lidet duelig nu. I Aar er jeg alles Overmand uden vor Faders! (Rejser sig, gaar hen til Aïno og rækker ham Haanden.) Du være takket for dette, Aïno. — Men jeg er gammel.

AÏNO.

Bliv da her i Fred. — Taron, vil du følge mig?

TARON
(springer op).

Jeg vil følge, hvor fjernt du gaar. Sandelig, du være takket Aïno.

AÏNO
(trækker Oksehuden tilside).

Du Spejder i Træet. Lytter du til, hvad vi taler?

SPEJDERENS STEMME.

Vilde gerne lytte. — Stormen støjer i Grenene.

AÏNO.

Vil du følge mig, naar jeg drager bort herfra?

SPEJDEREN.

Vil jeg følge dig Aïno? — Jeg sidder her i Træet. Jeg vil gerne ned fra Træet. Ja. Du være takket.

EN AF MÆNDENE.

Hvem vælger du som den tredje?

TO ANDRE.

Vælg mig! Vælg mig!

AÏNO.

Den sidste skal jeg vælge siden.

(Tavshed.)

KEFAR
(vredt).

Nu sover vor Fader. Nu skal alle sove. Jeg har vaaget Dag og Nat for den lilles Skyld. — Snart er det Morgen.

(Lægger sig arrig til at sove.)

AÏNO.

Naar vor Fader sover her, vil vi alle sove her.

(Mændene lægger sig ned og falder straks i Søvn.)

AÏNO
(dæmpet).

Evana er ikke træt?

EVANA.

Jeg er ikke træt. Tal til mig!

AÏNO
(tager en Fløjte frem).

Se denne Fløjte. Jeg spillede paa den, da blev de vilde Dyr tæmmede og Slangerne lagde sig paa Bugen for mine Fødder med lyttende Øjne.

(Han spiller dæmpet paa Fløjten. Derefter synger han):

Naar Solen synker i de store Vande,
og Græsset er vaadt af glimrende Draaber,

og Blomsten lukker og bøjer sin Blomst,
da flyver Fuglen med Hast til sin Rede.
Den kender sit Sted!

— —

Aïno er ene!

Den springende Hjort er træt af at springe
i store Skove.
Den hviler hos Hinden.
De kender hinanden
i store Skove.

— —

Aïno er ene!

I flyvende Fugle,
I springende Hjorte.

— —

Aïno er ene!

(Han spiller atter dæmpet paa Fløjten. Moderen kommer ud af Huset. Hun bærer en Brand i Haanden og gaar søgende omkring, til hun finder Bela, som har sat sig paa Jorden ved den hellige Ild.)

Moderen.

Bela!

Bela
(tier).

Moderen
(holder Branden hen foran hans Ansigt, som er fortrukket i Lidelse).

Bela! Hvad gør du?

BELA.

Tal ikke til mig!

MODEREN.

Hvorfor er Bela ikke hos de andre? Hvorfor sidder du ikke ved Evana?

BELA.

Lad mig i Fred!

MODEREN.

Haahaa! Du sidder saa klageligt paa Jorden.

BELA.

Lad mig i Fred! — Evana stirrer skændigt paa Aïno.

MODEREN.

Gaa til hende! Sid ved hendes Side. Sid ikke klageligt paa Jorden!

BELA.

Evana bliver hvid og rød. Hun blusser som en Ild. Aïno stirrer skændigt paa hende. De andre spotter mig. Jeg vil ikke leve.

MODEREN.

Hør efter, hvad jeg siger.

BELA.

Tal ikke til mig! Vrede Aander bider i

mit Bryst. De river med Klør i mit Hjerte. (Snapper efter Vejret og famler med Hænderne i Luften.) Jeg vil hugge Aïno med Øksen! Jeg vil hugge Evana med Øksen! Jeg vil tage en Brand og brænde dem alle. De skal vogte sig for mig!

MODEREN.

Tys! Vær stille!

BELA.

Jeg har ikke gjort Uret. De skal vogte sig for mig. Jeg har trællet trofast paa vor Faders Ager. Men Aïno! Hvad gjorde Aïno! De skal ikke spotte mig! Gid Floden kom! Gid Jorden slugte dem! De skal vogte sig for mig! (Raaber dæmpet.) Usalige Døde, som sukker paa Sletten: Hjælp mig! — Kain! Kain! — Er du i Stormen? Hjælp mig!

MODEREN
(ræddes).

Tal ikke bespottelig! Hellere skal du høre mit Raad. Den ulydige skal ikke faa sin Vilje.

BELA.

Alle hænger ved Aïno! Vor Fader pønsker paa hans Fordel! Solen beskytter ham! Floden slugte ham ikke! Hvorfor slugte Floden ham ikke! Jeg forbander den!

MODEREN.

Tys! Tys! Tal ikke bespottelig mod den mægtige. Da gaar jeg bort.

BELA.

Aïno snublede. Men for ikke at styrte i de store Vande, snublede Aïno. (Knytter Hænderne i ubændigt Raseri mod MODEREN.) Du skal vogte dig for mig!

MODEREN.

Det er paa Tide, at du tier! Ellers gemmer jeg, kan hænde, mit Raad.

BELA
(brummer).

Giv mig Raadet. Jeg skal høre.

MODEREN.

Du har talt, som du ikke burde.

BELA.

Vor Moder! Jeg har fejlet.

MODEREN.

Saa hør! Den gamle Moder hænger ikke ved Aïno og den hellige Ild beskytter dig. Gør derfor, som jeg siger! Du skal bringe Tossen, som sover paa Muren, denne Skaal, og byde ham at drikke og være glad. Jeg har selv beredt ham denne Drik.

(Hun rækker ham en Skaal.)

BELA.

Hvorfor skal Tossen drikke?

MODEREN.

Naar Omar har drukket den, vil han betages af Smerter i Ryg og Bryst. Da vil han skrige højt og jamre og varsle Storm og Flod, som han gør, naar Uvejr kommer. Han vil betages af Smerter, saaledes at han vil varsle Ulykke, som aldrig før, siden den store Flod gik over Landene.

BELA.

Jeg venter. Tal!

MODEREN.

Da vil Mændene betages af Angst og raabe: Se, Aïno bringer Ulykke ved sin Ulydighed. Lad os give ham til Floden som et Offer.

BELA.

Mændene elsker Aïno. Deres Hjerter hænger ved ham.

MODEREN.

Naar han beretter dem smukke Kvad om Solen og vilde Dyr. Ikke naar han bringer Ulykke over Folk og Fæ. Gør derfor, som jeg siger!

BELA.

Jeg vil gøre saaledes, som du siger, og jeg selv vil fælde ham. Moder! Du gør min Sjæl let! De vrede Aander skal ikke længer bide mit Bryst. Min Sjæl brænder efter Blod!

MODEREN.

Gaa nu. Byd Tossen at drikke og sæt dig ned hos de andre. Tal og le!

BELA.

Jeg kan ikke tale og le og fløjte som din lille Søn Aïno. Men sandelig, han skal ikke le og tale, naar Solen staar op. (I det han vil gaa, stanser han grundende.) Vor Fader vil beskytte ham.

MODEREN.

Vor Fader har ædt og drukket til sin Sjæls Tilfredshed. Jeg har selv beredt ham den Drik, han drak. Hans Søvn er tung og ogsaa han er ræd for Floden.

(Hun gaar ind i Huset efter at have rakt BELA Branden.)

BELA

(gaar til Muren, holder Branden over OMARS Ansigt).

Tosse! Vaagn op!

OMAR

(farer op i Søvne, ser Lyset).

Stik mig ikke med Hornene.

BELA.

Tosse! Det er mig. Det er Bela.

OMAR.

Hvad er det, som skinner?

BELA.

Tosse, Tosse. Jeg holder en Brand i Haanden.

OMAR.

Hvor er jeg? — Rider jeg paa Oksen. (Gnider Øjnene.) Farlil! Hvorfor skræmmer du din lille Søn?

BELA.

Drik denne Drik, Tosse. Det vil gøre dig glad i Sjælen. Naa, skynd dig!

OMAR
(klynkende).

Jeg gør, som du siger, lille Far. Jeg gør, hvad du siger.
(Han slubrer Drikken i sig og lægger sig igen til at sove.)

BELA
(gaar listende mod Forgrunden. Han kaster Branden paa Jorden.)

AÏNO
(holder op at spille).

Evana sover du?

EVANA.

Nej.

AÏNO.

Dine Øjne er lukkede.

EVANA.

Jeg lytter. — Din Fløjte er sørgelig! Nej, den er glad! — Den fløjter som Fuglene. (Hun springer op.) Jeg tror, jeg kan flyve. — Jeg er varm. Jeg brænder. (Hun sætter sig.) Tal til mig!

AÏNO.

Var vi Fugle, kunde vi flyve over de store Vande. Der fløj hvide Fugle paa store Vinger.

EVANA.

Jeg saa ved Morgen en Ørn. Da ønskede jeg at flyve til de store Vande. Der kommer underlige Tanker i mit Hoved. — Ørnen fløj ind i Morgenrøden. — Den Ørn er Aïno, tænkte jeg.

(Hun ser sig skræmt om.)

AÏNO.

Hvorfor lytter du?

EVANA.

Hører du ikke?

AÏNO.

Stormen?

EVANA.

Jeg hørte Fodtrin.

AÏNO.

Hvem da?

EVANA.

Bela er her ikke?

AÏNO.

Bela gik.

EVANA.

Du skal vogte dig for Bela!

AÏNO.

Bela skal vogte sig for mig!

EVANA.

Ja ja. — Bela vil gerne dræbe dig!

AÏNO.

Dræbe mig! — Ingen kan dræbe mig!

EVANA.

Solen beskytter dig. Men nu er det Nat. — Jeg er ræd for Natten! Altid, altid er jeg ræd for Natten! — Aïno er ikke ræd? (Lytter.) Huderne rasler. Det er Bela!

AÏNO

(løfter Huderne og ser ud).

Jeg ser ingen! — Hør, hvad jeg siger. En Nat var min Sjæl rykket bort til en Hule, som var fuld af Rædsel. Orme krøb paa mit Legeme og bed under mit Bryst, og en

Slange snoede sig om min Hals og hviskede gruelige Ord i mit Øre, som jeg ikke fattede. Det var en kold, en kold Hule! Da kom Solen til mig og sagde: Aïno, du skal ikke frygte for Natten, for jeg vil vise dig alle de Ting, som er. Jeg vil følge dig ind i Graven. Ogsaa dette skal du se! Og jeg vil følge dig ud af Graven. Ogsaa dette skal du se! Saaledes talte Solen til mig i Hulen. Da smuldrede Ormene bort som Støv mellem mine Hænder, og Slangen faldt raslende fra min Hals, og min Sjæl var fuld af Morgenrøden.

EVANA.

Hvad vilde Solen med dette?

Aïno.

Det ved jeg ikke. Men i den Nat gav Solen mig et stort Mod. Mit Hjerte brænder af Lykke!

(Tavshed.)

AÏNO.

Du tier. Du lukker Øjnene!

EVANA.

Jeg lytter til dig. — Er mine Øjne lukkede? (Hun aabner dem.) Nu vil jeg sove. (Hun lægger sig ned paa Jorden med Armen under Kinden og lukker Øjnene.) Nu sover jeg! (Hun smiler.) Nu flyver jeg over de store Vande! — (Hun rejser sig smilende

med aabne Øjne.) Mine Øjne sprang op. Det glimrede i Mørket som Stjerner! Mine Kinder brænder! Jeg kan ikke sove!

AÏNO.

Evana! — Vil du være den?

EVANA.

Hvilken?

AÏNO.

Den tredje af dem, som følger mig?

(Dyb Tavshed.)

AÏNO.

Evana tier. Tal!

EVANA

(løfter Hovedet og ser paa ham.)

AÏNO.

Jeg brænder imod dig. Tal! Vil du være den?

EVANA.

Jeg, en Kvinde?

AÏNO.

Du, en Kvinde! Hvad svarer du? Tal!

EVANA

(løfter igen Hovedet).

Ja.

AÏNO
(har rejst sig).

Ja ja! — Og hvis vor Fader befaler dig: nej!

EVANA.

Saa vil jeg liste mig bort om Natten. Som Aïno!

AÏNO.

Evana!

EVANA
(rejser sig ogsaa. Lister forbi de sovende. De omfavner tavse hinanden).

EVANA
(hviskende).

Er det Dag? — Er det Nat? — Aïno er du Solen? — Hvad ved jeg? — Brænd mig!

AÏNO.

Evana! — Evana!
(De er kommen helt hen bag Baalet. Man hører dem hviske og kysses.)

AÏNO.

Tys! Fodtrin!

EVANA
(lister tilbage fra ham. Lægger sig hastig. Lader som hun sover).

AÏNO
(har sat sig).

Hvem der?

MODEREN
(kommer).

Evana! — Evana! Alle sover. Vor Fader sover. Gaa ind i Huset. Det lysner snart.

EVANA
(rejser sig).

Jeg sov. Min Sjæl var borte. — Jeg sov en skøn Søvn.

(Hun gaar med et langt Blik til AÏNO.)

MODEREN.

Skal Aïno ikke sove?

AÏNO.

Det er snart Morgen.

(MODEREN gaar. AÏNO sidder og stirrer frem for sig.)

OMAR
(paa Muren. Begynder at klage og stønne).

BELA
(kommer frem til Baalet).

Tossen klager og stønner. Stormen bliver haardere nu, Aïno!

AÏNO.

Dette kalder du haard Storm!

OMAR
(jamrende).

Farlil, Farlil! Hjælp mig ned!

BELA.

Hører du!

(Han gaar hen til OMAR.)

OMAR.

Hjælp mig ned, Farlil. Stormen skærer mig i Ryggen og Bugen. Min Ryg! Min Bug! Den stikker og skærer mig. Hjælp mig ned! Floden kommer. Stormen kaster mig af og stanger mig med de skinnende Horn.

BELA

(hjælper ham ned).

Op, op! Tossen raaber Storm!

MÆNDENE

(vaagner).

Hvad nu. Hvad er det?

BELA.

Stormen! Stormen!

OMAR

(kommer krybende frem til Baalet).

Aa aa! Stormen. Den sorte Tyr med de skinnende Horn. Jag den bort!

KVINDERNE

(som er vaagnede, jamrer).

EN LILLE PIGE.

Mor, Mor! Stormen!

EN LILLE DRENG.

Mor, Mor! Hvor er Stormen?

KEFAR.

Fred har man ikke. Nu har han bragt os Stormen.

DEN LILLE PIGE
(peger paa AÏNO).

Mor. Er det ham, som er Stormen! Han er smuk at se!

KEFAR
(vredt).

Ja. Det er ham, Aïno, som kommer med Storm!

ABDER
(rusker i FADEREN).

Fader, Fader! Vaagn op!

OMAR
(stønner og vrider sig).

KEFAR.

Vor Fader er tung af Drik!
(Mange af Mændene tumler ud paa Gaardspladsen.)

BELA.

Vor Fader ligger som død. Det er onde Varsler.

KEFAR.

Tossen taler Sandhed!

MODEREN
(kommer til).

Stormen! Stormen!

OMAR.

Bær mig bort! Nu kommer den store Flod! — Flod! Flod!

KEFAR.

Vi skulde slaaet denne Aïno ihjel!

AÏNO.

Daare! Kalder du dette en haard Storm!

BELA.

Ti, du Ulykkebringer!

KEFAR.

Kast ham i Floden. Det onde Bæst!

AÏNO.

Vil du kaste mig i Floden!

KEFAR.

Heller end at faa Bugen fuld af den selv. Jeg har drukket nok. Det er dig, vi kan takke for dette!

AÏNO.

Du har drukket nok. Du taler dumme Ord!

KEFAR.

Dumme Ord! Du skal snart ikke tale dumme Ord mere!

(Mænd og Kvinder stimler sammen om dem. Børnene græder og hyler.)

KEFAR.

Hej Folk. Vor Fader ligger som død. Vi maa redde os selv!

BELA.

Hvad siger vor Moder?

MODEREN.

Gør det, som I tykkes! Det er en sort Storm.

(Hun gaar.)

KEFAR.

Vor Moder har sagt det. Gør, som I tykkes!

AÏNO.

Gør da, som I tykkes.

(Mængden staar raadvild.)

ABDER

(som forgæves har prøvet at komme til Orde).

Hvad skælder I ham for? Det stormer. Nuja, det stormer. Ikke mere end mangen Gang før!

TARON.

Det er ikke Aïnos Skyld!

BELA.

Hvad siger du, Dreng. Skal du tale med!

(Han slaar ham i Ansigtet, saa han tumler om.)

AÏNO.

Vogt dig nu Bela!

(Vil hen til ham.)

ABDER.

Han slaar Drengen. Drengen har intet gjort!

BELA.

Hvad siger du, gamle Rystehoved! Jeg skal stoppe Munden paa dig!

ABDER.

Haan ikke graa Haar! I skal ikke gøre Uret mod Aïno, siger jeg. Det er, hvad jeg siger!

BELA.

Ti med dig, Træl!

(Han slaar ham paa Munden.)

ABDER.

Slaar du mig, Dreng! Gid Lynet ramme dig!

(Han slaar ham over Armen.)

BELA.

Ti med dig, Træl!

(Slaar ham igen.)

AÏNO

(griber BELA i Skulderen).

Du slaar ikke den gamle!

(Kvinderne hyler.)

ABDER.

Slaar mig — slaar mig i Ansigtet. — Ingen har slaaet mig før.

BELA
(til AÏNO).

Vil du slippe mig, Honningtunge!
(De brydes.)

KEFAR
(griber AÏNO bagfra).

Dit onde Bæst! Dit onde Bæst! Jeg har vaaget Dag og Nat for din Skyld langt fra Gaarden. Hej Folk! Lad os kaste ham i Floden! Saa kan Solen hjælpe ham, den Løgnetunge!
(De tumler i en kæmpende Gruppe ud i Mørket. Mængden følger).

OMAR
(ved Baalet).

Stormen! Stormen! Jag den bort!

ABDER
(som endnu staar ved Baalet og tørrer Blodet af sit Ansigt, mumler):

Skal han slaa — slaa mig i Ansigtet. — Er jeg en Træl, han skal slaa? — Skal han slaa — slaa mig. (Bliver opmærksom paa Støjen fra Gaarden. River en af Oksehuderne ned og raaber): Hej. Vil I lade Aïno i Fred!

KEFARS STEMME.

Hold Munden lukket, Rystehoved!

ABDER.

Jeg holder ikke Munden lukket for dig! (Brøler.) I skal lade Aïno i Fred!

(Han vil ud; men i det samme kommer Mængden tumlende ind i Lyset. Fire Mand holder AÏNO.)

KEFAR.

Hej. Kom hid med Okseremme, saa binder vi ham.

(KEFAR og BELA binder AÏNOS Hænder paa Ryggen.)

AÏNO

(som under dette en Gang har leet kort og højt).

Hør nu Folk. Tror I Stormen vil gøre Ulykke?

NOGLE STEMMER.

Hvad ved vi om det? Stormen har gjort Ulykke før.

KEFAR.

Du vil vel gerne, at Stormen skal gøre Ulykke, dit onde Bæst.

AÏNO.

Dette kalder I Storm!

BELA.

Han spotter Stormen!

MANGE STEMMER.

Han spotter Stormen. Giv ham til Floden!

AÏNO
(raaber af al Kraft):
Spejder! Hvad siger du om Stormen?
(SPEJDERENS Svar overdøves af)

MÆNGDEN
(som raaber):
Tossen spaar! Tossen spaar!

SPEJDERENS STEMME
(gentager).
Stormen gaar snart til Ro!

OMAR
(som klager og vrider sig).
Nu kommer den store Flod. Lynet splintrer Egen. Den hellige Grav synker i Jorden. I Jorden! I Jorden!

KVINDER OG MÆND
(skriger og jamrer).
Dræb ham! Giv ham til Floden!

ABDER
(raaber).
Hej Folk. Saaledes har Tossen spaaet før?

KEFAR.
Nu har vi ham godt bunden. Kom hid med en Økse og saa ud over Muren med ham!
(En Mand bringer en Økse.)

AÏNO
(ler højt).

BELA.
Hvad ler du af?

AÏNO.
Af mine glade Tanker!

BELA.
Du har kun liden Grund til at le!

ABDER
(holder KEFARS Arm med Øksen tilbage).
Hej Folk. Hør, hvad jeg siger. Bring Aïno ud paa Klippen under Muren. Lad Floden tage ham, hvis den vil tage ham. I har da ikke udgydt Blod, og vi vil give Floden en Vædder.
(Det følgende rivende hastig.)

NOGLE MÆND OG KVINDER.
Den gamle har Ret!

ANDRE.
Nej nej. Giv ham til Floden! Hørte I ikke Tossen spaaede!

ABDER
(ser hvast paa BELA).
Bela! Hvad siger du? Har jeg Ret?

BELA.

Vi vil gøre, som du siger.

KEFAR.

Lad os heller hugge ham ned med Øksen.

BELA
(gør Tegn til KEFAR).

Vor Fader kunde vredes. Lad os bringe ham ud paa Klippen.

KEFAR
(brummer).

Vor Fader — vor Fader. — Jeg har vaaget Dag og Nat fjernt fra Gaarden for det onde Bæst.

ABDER.

Aïno, jeg følger dig!

BELA.

Bliv her! — Hvis du ikke vil smage Øksen.

ABDER.

Aïno. Hører du hans Ord?

AÏNO.

Bliv rolig her! Jeg har en stor Fader!

(De fire fører AÏNO bort udenom Huset tilvenstre. Mængden samles ved Muren for at se. Det er begyndt at lysne.)

SPEJDEREN
(fra Træet).

Hej. Hvad gør I?

BELA.

Bliv paa din Post!

SPEJDEREN
(klatrer ned, raabende):

De dræber Aïno!

NOGLE MÆND
(ved Muren).

De dræber ham ikke. Floden rinder rolig.

TARON
(som er kommen til sig selv, bader sit Ansigt i Vandtruget).

Hvad sker?

ABDER.

Det er disse onde Bæster, Kefar og Bela! (Da TARON vil gaa.) Bliv her. Aïno sagde: Bliv rolig her!

SPEJDEREN
(henne ved FADEREN, som ligger i dyb Søvn).

Vor Fader, vaagn op!

EVANA
(kommer).

Fader, Fader!

FADEREN
(vaagner).

Æ—æ? — Hvad vil du? — Moder — er det dig Laila? — Hvem? — Evana? Hvad vil du? — Min Sjæl var borte —

EVANA.

Fader, Fader. Aïno! De kaster Aïno til Floden! Staa op!

FADEREN.

Ti stille! — Hvad siger du. — Sov jeg?

EVANA.

Hører du! Aïno! Staa op!

FADEREN.

Hæ — jeg drømte en sort Drøm! Hvor er Gaarden? — — — Hvem talte? Evana, er det dig?

SPEJDEREN.

Jeg sidder i Træet — saa ser jeg —

EVANA.

Fader! Fader! — Aïno!

FADEREN
(endnu søvnforvirret).

Er det dig, Evana? — Jeg tror, jeg drømte.

(Gnider sine Øjne.)

OMAR
(jamrer).

Stormen!

FADEREN
(rejser sig i Vrede).

Ti stille, Tosse! — Jeg synes min lille Datter Evana talte. Hvor er hun! (Gnider Øjnene.) Jeg tror, jeg sov.

EVANA.

Hjælp Aïno!

FADEREN
(ser SPEJDEREN. Sparker til ham).

Hvad gør du her. Op paa dit Sted! Hold Øje med Solen!

SPEJDEREN.

Jeg sidder i Træet — saa ser jeg —

FADEREN
(sparker til ham).

Op med dig!

(SPEJDEREN klatrer op.)

EVANA
(hen til Muren, raaber):

Aïno, jeg kommer!

NOGLE AF MÆNDENE.

Floden er urolig! — Den raaber! — Den raaber!

(Der opstaar Strid. ABDER og TARON bliver overmandede.)

FADEREN.

Hvad siger du, Tosse!

OMAR.

Storm! Storm! Storm! siger Tossen! Den bider mig i Ryggen!

EVANA
(tilbage til FADEREN).

Jeg styrter mig i Floden, Fader! Der bag Muren er han! Gaa til dem! Frels ham! Jeg styrter mig i Floden, hvis du ikke lytter til mig.

FADEREN.

Datterlil, jeg har sovet. (Vakler.) — Mine Ben — er matte. Hæ. Den store Konge sagde: I skal stille mig oprejst. — Men hans Ben var matte — og vi bandt ham til Baaren. — Mine Ben er matte — jeg bliver gammel! (Ser Folkene ved Muren.) Hej Folk! Hvad gør I der. Evana! Hvad talte du om Aïno?

EVANA
(haardt).

Vor Fader sover! (Hun løber hen til Muren og raaber): Aïno! Aïno!

AÏNOS STEMME.

Evana! Jeg hører dig!

EVANA

(vil klatre over Muren).

Aïno! Jeg kommer!

FADEREN.

Hvad er dette, som sker. Hold paa hende!

(Folkene griber hende.)

EVANA.

De binder mig. Aïno!

AÏNOS STEMME.

Evana vær rolig!

FADEREN.

Vær rolig. Hvad er alt dette! Før Pigen bort!

(EVANA føres frem i Forgrunden. Hun kæmper hulkende for sin Frihed. Nogle viser raadvild Deltagelse.)

FADEREN.

Hvor er Aïno?

NOGLE AF MÆNDENE

(samtidig med SPEJDEREN).

Bag Stenene. Vi ser ham ikke!

AÏNOS STEMME.

Sol! — Sol! — Sol! Kommer du?

FADEREN.

Hvad raabte Aïno?

EN AF MÆNDENE
(under dyb Tavshed).

Din lille Søn raabte tre Gange højt paa Solen.

EVANA
(kæmpende med dem, som holder hende.)

Jeg vil til Aïno. Jeg bider. Jeg river. Jeg vil til Aïno. Lad mig fri, siger jeg. — I er dumme. I er dumme og onde! Hjælp mig! Hjælp! Er der ingen. Hjælp mig! Sol. Kommer du ikke, Sol! Du har lovet. Du har lovet! Aïno! De holder paa mig. — Aïno! Hvorfor svarer du ikke! (Hun river sig løs og løber mod Muren.) Aïno! — Svar mig!

(Tavshed.)

FADEREN
(raaber).

Hej Aïno!

(Tavshed.)

DE TO MÆND
(som sammen med BELA og KEFAR førte AÏNO bort, kommer).

ABDER
(han og TARON ere atter frie).

Hvor er Bela? Hvor er Kefar? Naa, kan I svare!

EN AF MÆNDENE.

De kommer — de er bag os.

EVANA
(raaber, langt fortvivlet).

Aïno!

(Tavshed.)

SPEJDEREN
(slaar tre Slag paa Skjoldet).

Solen! Solen!

(BELA og KEFAR kommer. Samtidig stiger Solen rød over Horisonten.)

BELA.

Floden tog ham.

FADEREN
(til SPEJDEREN. Forbitret).

Ti stille med din Raaben! Dumme Bæst. Aïno er død.

KEFAR.

Floden strakte en lang Arm op og tog din lille Søn Aïno. (Brummer.) Og godt var det!

BELA.

Da flyede vi.

EVANA
(hulkende).

Aïno er ikke død! Aïno er ikke død!

FADEREN.

Du hører det. Aïno er død.

MODEREN
(kommer).

FADEREN.

Vor Moder. Her er ny Sorg at melde.

MODEREN.

Jeg hører det vel; Floden har taget den Ulydige. Saaledes har jeg ventet det. Din lille Søn Aïno skal ikke nyde Gravens Fred.

(Hun sysler rolig ved den hellige Ild, lægger Brænde paa den. Den blusser.)

SPEJDEREN.

Se, se! Aïno ligger paa Flodbredden!

EVANA
(jublende).

Aïno er ikke død!

SPEJDEREN.

Floden lagde ham ind paa Bredden. Han ligger død paa Stenene. Hans Hoved er i Vandet.

EVANA.

Skynd jer. Skynd jer. Hent ham! Tag ham fra Floden!

FADEREN
(ser sig omkring).

Hvem har Mod til at tage Aïno fra Floden?

(Tavshed.)

EVANA.

Aa, I er rædde. I er usle og rædde. Hvem følger mig! Aïno havde Mod. Han steg straalende herop. Men I er usle og rædde! Aïno! Nu kommer jeg!

(Hun vil ile bort.)

MODEREN.

Styr din lille Datter!

BELA.

Evana maa ikke gaa!

(Han stiller sig i Vejen for hende.)

EVANA.

Stanser du mig! — Du skal aldrig se mig smile. Du skal aldrig høre mig tale. Jeg skal slaa dig i dit Ansigt, naar du kommer til mig. Jeg skal spytte i dine Øjne, naar du ser paa mig!

BELA.
(bøjer Hovedet).

Jeg skal hente ham selv, Evanalil! Hvem vil følge?

TARON.

Jeg!

ABDER.

Jeg kan vel ogsaa følge.

FADEREN
(tager en af Oksehuderne).

Abder, tag denne og skjul Aïno, at Solen ikke maa se ham!

MODEREN.

Skal den Ulydige nyde Gravens Fred!

FADEREN.

Min lille Søn Aïno var dyrebar for mit Hjerte. (Ser hendes vrede Blik.) Er jeg Faderen! — Hvem befaler uden jeg! — Er jeg saa gammel, at jeg kun duer til at sove. Gaa. Gør saaledes, som jeg har sagt!

OMAR
(til BELA, idet han gaar, fulgt af ABDER og TARON).

Farlil! Farlil! Du er blodig. Du har rødt Blod paa Hænderne.

BELA.

Jeg slog mig paa Klippen!
(De gaar.)

OMAR.

Hjælp mig op! Hjælp mig op!

EN AF MÆNDENE
(løfter OMAR op paa Muren).

Tossen er glad. Stormen er gaaet til Ro.

EVANA
(som er klatret op paa Muren).

Il dog! il!

MODEREN.

Det er en ny Sæd, at den ulydige skal æres.

FADEREN.

Aïno var Solens Søn.

EVANA OG SPEJDEREN
(samtidig).

De har ham! De har ham!

FADEREN.

Min lille Søn Aïno skal nyde Gravens Fred! Du være takket, Sol!

EVANA
(ned fra Muren).

Aïno er ikke død!
(Hun synker paa Knæ og strækker Armene mod Solen.)

EN AF MÆNDENE
(ved Muren).

Der kommer de. Det er en tung Byrde at bære død Mand.

EVANA

(i brændende Bøn).

Sol! du sagde: Aïno. Jeg vil følge dig ind i Graven. — Sol, vi vil følge Aïno ind i Graven.

OMAR

(klapper i Hænderne og vinker ned til de kommende).

Farlil! Solen er blodig, ligesom dine Hænder!

(Tæppet.)

TREDJE AKT

Gravlunden bag Gaarden. Til højre styrter Klippen i stejle Skraaninger ned til en lille, aaben Plads, hvorfra man har samme Udsigt over Sletten til de fjerne Bjerge som fra Gaarden. Omtrent tre Fod over Pladsen er der en Hule i Klippen, hvis Indgang, der er fem Fod høj, skjules af en Sten og Buskas. Over Hulen har Klippen en Afsats, paa hvilken der staar et Stenalter. En stejl Trappesti hugget ind i Klippen, fører op til dette. Til venstre staar en Gruppe Cypresser og Laurbærtræer. Højt opad den rødlige Klippe vokser Myrtebuskas og gul Gyvel, som ogsaa dækker Jorden, isprængt med et Mylder af Valmuer.

Alt dette ses først tydeligt senere. Nu er det Nat med Stjerner. Halvmaanen skinner i Laurbær- og Myrtebladene. Morgenstjernen funkler. Bela og Evana kommer ind, Bela bærer i den ene Haand et tilspidset Træ, i den anden en Brand. Evana har i Favnen nogle Brød og en Krukke med Honning.

EVANA
(idet de kommer frem).

Dér!

(Hun sætter det, hun bærer, paa Jorden.)

BELA.

Det er sent. Solen kommer snart.

EVANA.

Er du bange?

BELA.

Jeg har sagt, at jeg ikke er bange.

EVANA.

Vi er her! Stik Træet ind. Skynd dig! Du ved, hvordan det skal gøres.

BELA.

Ja ja. Tal ikke saa højt. — Hvis Faderen kommer!

EVANA.

Vi maa skynde os.

BELA.

Lad os gaa herfra, Evana. — Det er forsent. — Imorgen.

EVANA.

Nej nu! Du er bange! Jeg gør, hvad jeg har sagt. Jeg styrter mig i Floden!

BELA.

Tal ikke saa højt! (Lytter skælvende.) Hører du?

EVANA
(lyttende).

Det er Vinden.

BELA.

Vinden, Vinden. — Det er Nat! — Lad os gaa herfra, Evana.

EVANA.

Er du bange for Natten? — Du sagde, at du var ikke bange.

BELA.

Du ryster selv. — Natten — Natten. — Ingen kender den. — Lad os gaa! (Lytter.) Hører du?

EVANA.

Det er Løven, som er ude. Den kommer ikke her.

BELA.

Stille!

EVANA.

Hører du noget?

BELA.

Tal ikke saa højt.

EVANA.

Er det fra Graven?

BELA.

Jeg ved ikke. Jeg hørte nogen røre sig. — Hvis vor Fader kom! Se, det lysner.

EVANA.

Fader — Fuglene sover endnu.

BELA.

Han kommer hver Morgen. Han lytter ved Graven.

EVANA.

Aa, hvor du er bange! Vent! (Gaar hen til Klippen, klatrer op til Graven. Banker med Knoerne paa Stenen og siger dæmpet): Aïno! Aïno!

BELA
(fortvivlet-rasende).

Ikke saa højt!

EVANA.

Hjælp mig da!

BELA.

I Morgen, Evana.
(Han kaster Branden; det er bleven halvlyst.)

EVANA.

Du har lovet det. Jeg har sagt det! Hvis ikke springer jeg i Floden.

BELA.

Tal ikke saa højt! (Lægger Træet paa Jorden.) Jeg skal hjælpe! — Ti blot stille. Du ved ingen Ting. (Undersøger Stenen, finder det mærkede Sted. Graver med Hænderne derunder.) Her! Her! Bukkeblod.
(De graver begge.)

EVANA
(dæmpet).

Aïno!

BELA.

Stille! — Giv mig Træet. — Træet!

EVANA.

Her!

BELA.

Hurtig! — Ikke saa højt. — Saa skal du se. — Du skal faa at se, hvad jeg siger. (Arbejder med Træet.) Jeg er ikke bange — for de døde — ikke for de døde. — Lad Ormene æde dem. — Saa, nu gaar det!

EVANA
(presser Hænderne mod Hjertet).

Vent — vent. Jeg vil kalde først!

BELA.

Nej, nej. Bare se!

EVANA.

Aïno!

BELA.

Sagte, sagte!

EVANA.

Aïno. Det er mig, Evana! — Evana kommer til dig med Brød og Honning. — Aïno!

BELA
(efter et Øjebliks angstfuld Lytten).

Han svarer ikke.

EVANA.

Jeg kan ikke høre det! (Højere.) Aïno!

BELA.

Du hører det. Han svarer ikke! Lad os skynde os bort!

EVANA
(brister i Graad).

Du skal aabne. Jeg gaar ikke.

BELA.

Saa hjælp mig. Hjælp mig da med Træet! (Han søger at rokke Stenen.) Jeg kan ikke. Det lysner allerede, Evana.

EVANA.

Læg dig over Træet. Jeg skal hjælpe.
(Hun lægger sig over Træet med hele sin Tyngde. Stenen rokkes.)

BELA.

Stille!

EVANA
(jublende).

Den rører sig! Aïno! Hører du, jeg kommer! — Tyng ned! Af alle Kræfter!

BELA.

I Dødens Navn! Ti stille!

EVANA.

Den gaar!

(Hun og BELA tynger begge af al Kraft paa Træet. Stenen rokkes og ruller bort med et Brag.)

(EVANA og BELA farer tilbage. De staar tavse, rædselsslagne og stirrer.)

EVANA
(med et kvalt Skrig).

Aïno!

BELA.

Stenen — rullede.

EVANA.

Stenen —

BELA.

Den rullede, — rullede. — Hvor er den?

EVANA.

Hvor er den? — Stenen? — Der er den! Ser du!

BELA.

Den rullede. — Hvor? (Stirrer paa Stenen.) Der!

EVANA.

Der ligger den! Der!

BELA.

Bort, bort!

EVANA.

Ser du noget?

BELA.

Bort!

EVANA
(vender sig. Skælvende).

Aïno! Er du der ikke?

BELA.

Kom!

EVANA.

Vent paa mig!

BELA.

Evana. Stans!

EVANA.

Du er bange — jeg er ikke bange.
(De er komne helt hen til Graven. Pludselig vender de sig begge bort og holder sig for Næse og Mund.)

BELA.

Puh! Giftig Aande!
(De viger baglængs.)

EVANA
(med et svagt Skrig).

Der!

BELA.

Hvad?

EVANA.

Der! Der! — Aïno!

BELA
(skriger).

Hvor?

EVANA.

Der! Han ligger og ser paa os.

BELA.

Du lyver. Jeg kan ikke se. (Griber hendes Haand og vil drage hende bort.) Rører han sig?

EVANA
(river sig løs).

Giv slip! Slip mig! — — Aïno! Hører du ikke! Det er Evana. Jeg kommer med Honning. Aïno, hører du ikke. Mit Hjerte brænder for dig. Jeg kan ikke sove. — Sover du? Jeg brænder for dig, Aïno — Aïno!
(Griber efter BELA, som søger at trække hende bort.)

BELA.

Hvad?

EVANA.

Hvad er det? — Det hvide, som staar der?

BELA.

Staar?

EVANA.

Langt inde — det hvide. — Med store Øjne. Se dog. Se!

BELA.

Er det Kongen?

EVANA.

Han ser paa os.

BELA
(skriger).

Ser han paa os?

EVANA.

Aïno ser ogsaa.

BELA
(skriger. Vil løbe, men snubler. Han klamrer sig til EVANA, som grebet af Rædsel ogsaa vil flygte.)

BELA.

Hurtig! Hurtig! Hvorfor løber du ikke!

EVANA.

Jeg løber jo. — Jeg kan ikke. — Du holder paa mig.

BELA.

Hvem holder — hvad siger du. Tal højere! Hvor er du! Bort, siger jeg.

EVANA.

Det er jo dig — du bliver jo liggende. Rejs dig dog!

BELA.

Rejse mig! Rejser jeg mig ikke? Siger du, at jeg ikke rejser mig. Vil du tie stille! Bort med dig!

EVANA.

Jeg skal nok løbe — jeg vil bare rejse mig en eneste Gang!

BELA.

Vil du tie! Hvis du ikke tier, saa dræber jeg dig.

EVANA
(forvildet af Rædsel).

Men Solen! — Stenen! Vi skal rulle Stenen. Det er jo det, jeg siger! Aïno, siger jeg — Stenen, forstaar du da ikke.

BELA.

Jeg forstaar ikke. — Hvad er det? (Rasende.) Jeg kan ikke høre, hvad du siger. Hvorfor hvisker du?

EVANA.

Jeg løber jo.

BELA.

Tal højere! Du raaber saa højt, at jeg ikke kan høre det! — Du hvisker —. De hvisker allesammen bag mig. (Skriger.) Aïno, er det dig! Slaa mig ikke!

EVANA
(er kommen løs igen og aander ud).

Aa, Solen — kommer. — Fuglene.

BELA.

Er det dig, Evana. Vil du dræbe mig. Er det det, du vil? Jeg skal dræbe dig! — Siger du, at jeg har dræbt ham? Jeg skal ogsaa dræbe dig! Vent! Vent! — Naar jeg faar Foden fri. (Skriger.) Aïno! Ikke bagfra! Jeg slaar ikke mere!

EVANA.

Det er lyst. Det er lyst, hører du! (Har vendt sig, skriger forfærdet): Aïno!

BELA
(er kommet op).

Hvad?

EVANA.

Du har en Slange i Munden! Tag den væk! (Hen til BELA.) Aa, hjælp! Hjælp ham! Dræb den! Der er to. De bider ham. Bela! Hjælp ham!

(BELA, som har staaet fortumlet, kommer til sig selv.)

BELA.

Evana. Han er død. Han er jo død. Ser du ikke?

EVANA
(hen til Graven).

Jeg kommer, Aïno.

BELA.

Han er død, som Ørnen. — Som Antilopen. Ser du ikke?

EVANA
(klatrer op til Graven).

Jeg skal hjælpe dig, Aïno.

BELA
(brister i Latter).

Den hvide! Det er den store Konge? Han er bundet til Baaren! Se, hvor han staar og rokker! (Stanser brat i sin Latter.) Det er Forfærdelse!

(EVANA, som er ved Gravens Aabning, glider, falder. Bliver liggende paa Jorden, sammenbøjet, fortvivlet, hulkende.)

BELA.

Han er død!

EVANA.

Han er død! Død!

BELA
(brister i Graad).

Han er død. Jeg har dræbt ham! De er alle døde!

EVANA
(hulker næsegrus paa Jorden).

BELA.

Hvor skal jeg skjule mig! (Han borer Hovedet ned i Jorden.)

(Fuglene kvidrer.)

BELA
(ser op. Lytter).

Solen kommer! — Stenen! — Det er ude med os.

EVANA.

Hvad er det for mig! Aïno er død. Jeg vil dø!

FADEREN
(udenfor).

Hvem der?

BELA
(hviskende).

Skjul dig! Græd ikke! — Hvis du græder er vi fortabte.

FADEREN
(kommer ind, bøjet, træt).

Hvem der? Svar!
(Tavshed.)

FADEREN.

Er nogen her? Jeg hørte det. Her er nogen. Kom frem straks! Tror du, du kan skjule dig for mig. Tror du ikke, jeg har Øjne længer. Du staar bag Træerne! Jeg ser dig!

EVANA
(løfter Hovedet).

Fader!

FADEREN.

Evana! Hvad gør du her? — Hjem med

dig i Huset! Løber du af Huset om Natten! Du er ikke alene! Kom frem, du der! Jeg ser dig vel! (Gaar et Skridt fremover og er ved at snuble over BELA.) Rejs dig op! Staa paa dine Fødder! Hvem er du?

BELA
(rejser sig, staar med bøjet Hoved).

Jeg har handlet Uret.

(Han holder Haanden for Ansigtet for at afbøde Slag.)

EVANA
(rejser sig vredt op paa Knæ).

Fader. Det er ikke sandt! Aïno lever ikke!

(Hun brister paany i Graad.)

FADEREN.

Hvad gør I ved Graven? (Vender sig.) Hvad er dette?

BELA.

Stenen rullede bort!

FADEREN
(vender sig fra og til).

Rullede bort! — Stenen rullede bort, siger du. — Hvor er Stenen?

EVANA.

Aa, Fader! Ormene!

FADEREN
(stirrer paa Graven).

Graven er aaben! (Vender sig som ramt af Lynet til BELA.) Hvad har du gjort!

BELA.

Evana bad mig —

FADEREN
(forfærdet).

Mand! — Menneske! — Stenen! Hvor er Stenen? (Raaber.) Abder! Kom! Kom hid! Kom hid! (Til BELA.) Hold fast paa mig! — Menneske, ser du! Graven er jo aaben og Solen kommer!

BELA
(griber fat i Stenen, arbejder stønnende).

Jeg skal rulle den! — Hjælp mig! — Hjælp mig. — — Jeg kan ikke! kan ikke — — Stenen — Hjælp mig!

FADEREN
(søger at hjælpe ham).

Tag i! — Aahøj! — — Jeg kan ikke! — Tag i! — Aahøj! — Jeg har ikke Kræfterne. — Hej Abder, Folk! Skynd jer! En Rædsel er sket!

(FADEREN og BELA søger forgæves at rokke Stenen.)

ABDER
(kommer hurtig).

FADEREN.

Abder. Graven. Luk Øjnene! Solen!

(De tager alle fat paa Stenen. TARON kommer til. Det lykkes dem at rulle Stenen op mod Aabningen.)

FADEREN.

Hurtig! Solen kommer! Hurtig! Tag i! — Aahøj!

(De arbejder fortvivlet. Der kommer to andre Mænd til.)

SPEJDERENS STEMME
(efter tre Slag paa Skjoldet).

Solen! Solen!

(De slipper i Forfærdelse Stenen, som ruller ud over Klippen og forsvinder. Man hører den falde og splintres i Dybet. Solen kommer tilsyne over Bjergene. De staar hjælpeløse, grædende og stirrer paa den.)

FADEREN
(løfter Armene mod Solen, som for at holde den tilbage).

Sol, se ikke! Vær naadig! (Til de andre.) Bed den være naadig!

(Et Par Kvinder kommer til, forfærdede, græder.)

ALLE
(uden BELA og EVANA, som sidder sammensunkne paa Jorden.)

Sol, vær naadig!

FADEREN.

Hav Barmhjertighed, Sol! Se ikke Rædselen! Lad ikke Skændselen komme over os!

KVINDERNE.

Den stanser! — Se, den stanser!

FADEREN.

Abder! Ser du den stanser?

ABDER
(stirrer paa Solen).

Den stiger.

FADEREN.

Stiger? — Du lyver! — — — Siger du, den stiger! — — Var mine Øjne dog blinde! Var de sorte som Natten, at jeg ikke skulde se dette. Ser du Solen, Abder? Stanser den? Stanser den en lille Stund?

ABDER
(stirrer).

Den stiger.

FADEREN
(vender sig mod BELA).

Bort! Forbandelsen følge dig, som du har bragt over os!

OMAR
(kommer krybende. Ser Graven. Han ler og klapper i Hænderne).

FADEREN
(til BELA, som har rejst sig og staar med Armen for Ansigtet for at afbøde Slag).

Bort! Natten skal slaa dig med Rædsel! De vilde Dyr skal være dine Fæller! Himmel og Jord skal være dine Fjender! Mennesket skal ikke vende sit Ansigt mod dig, Bør-

nene skal fly dig, og ingen skal række dig Føde. — Bort!

BELA.

Min Straf er tung at bære. (Han løfter truende Armene mod Solen.) Jeg løfter min Røst til Klage! Forbandet være du, Sol? Er det dig, som lægger Stene paa min Vej? Du dræber alle, men jeg maa ikke dræbe en!

(Hans Øjne hviler et Øjeblik i stum Sorg paa EVANA, saa løber han mod Baggrunden, sætter sig for at glide ned ad Klippen, og ses ikke mere.)

OMAR
(kryber efter ham, raaber):

Lille Far! Tag mig med! Lad mig ride paa dine Skuldre.

ABDER.

Han er borte.

OMAR.

Lille Far. Jeg har baaret dig paa mine Arme. Men stor bliver lille og lille bliver stor, siger Stormen. Lille Far, tag dig i Agt for den sorte Tyr. Den stangede mig med de skinnende Horn, saa jeg blev til et lille Barn og kravler i Støvet.

(Han brister i Graad.)

FADEREN
(som hele Tiden har stirret forvildet paa Solen).

Nu kommer den sidste Rædsel. Den store

Konge spaaede det. Ildløver kommer ud af Solen og fortærer Himmel og Jord og knuser den forbandede Slægt mellem sine Tænder. (Han vender sig mod Graven.) Se, hvad I har gjort! Dette er Fader. Dette er Moder. Dette er Aïno! Dette er den store Konge selv!

OMAR.

Han er hvid. De har gnavet Kødet af Oksen.

SPEJDERENS STEMME
(højt kaldende).

Solen! Solen!

FADEREN

Var mine Øjne dog blinde. (Nærmere ved Graven, klagende.) Dette er Fader, dette er Moder. Dette er Laïla med de skønne Øjne. Dette er den store Konge selv!

(Han hulker, tørt smertefuldt.)

ABDER.

Fader! Spejderen kalder. Det er paa Tide, at vi hilser Solen.

FADEREN.

Aldrig mere! — — Det er bedsk for gammel Mand at græde. (Han sætter sig jamrende paa Jorden.) Dette er Fader og Moder. Dette er Laïla og Aïno. Dette er den store Konge

selv! Graven er aaben. Solen er over den! Det, som ikke maa ses — ses. Det, som ingen maa vide — ved nu alle.

ABDER.

Fader! Ulykken er over os alle. Hver den, som ser.

FADEREN
(rejser sig, famler i Luften med Hænderne).

Jeg ser ikke mere! Er Solen borte? Der er Mørke! Hvor er Solen?

ABDER.

Dine Øjne svigter, fordi du stirrede paa Solen.

FADEREN.

Kom hen til mig. Hvor er I? Vi vil anraabe Solen om Naade. Naa, hvorfor kommer I ikke. Er I løbet af Skræk?

ABDER.

Jeg staar ved din Side. Vi staar her alle.

FADEREN.

Du lyver. (Famler med Hænderne.) Hvem er du?

ABDER.

Det er Abder, du rører. Solen har bønhørt dig. Den er ikke gaaet bort!

FADEREN.

Saa mine Øjne ikke til denne Stund? Saa jeg ikke klart, som da jeg var Barn! Blev der ikke Mørke, da Solen traadte ind i Graven. Du siger, at jeg er blind! (Han stamper i Jorden.) Jeg vil ikke være blind! Jeg vil se! Jeg vil se Solen! Mørket gør ondt i mine Øjne. Var jeg ulydig? Skal jeg rammes?

(Han snubler.)

ABDER
(hjælper ham til at sidde).

Selv bad du Solen stanse. Nu klager du, fordi du ikke ser den!

FADEREN.

Spot mig kun nu, da jeg sidder blind og gammel. Hvor er du? Kom tæt herhen! (Mistænksom.) Det er ikke Abder!

ABDER.

Du kender min Stemme! — Mindes du ikke din Fader. Han saa ikke Lyset, da han blev gammel. Han sad stille og varmede sine Hænder i dens Straaler.

FADEREN
(strækker sine rystende Hænder frem).

Mine Hænder er kolde. Jorden er kold.

Giv mig mine Øjne, Abder! (Skjuler Ansigtet i sine famlende Hænder) Er dette mit Ansigt? Er dette mine Hænder? — Aldrig mere skal jeg se Arnen og Egen og Huset! Aldrig mere skal jeg se Lyset! Aldrig mere skal jeg se Arnen med den hellige Ild. — — Jeg vil se Egen og Huset. Hvor er de? Jeg vil se Kvæget igen! — Jeg kan ikke se mine Hænder! — Dagen var fuld af Kummer; men den var lys — Natten er grum mod den vaagne!

ABDER.

Bered Solen et Offer.

FADEREN.

Offer! Vi har ikke givet den nok.

ABDER.

Jeg skal bringe den hvide Vædder. Den vil være et velbehageligt Offer.

FADEREN.

Hvad siger du? Solen vil ikke Bukkeoffer. Hvor er Bela? Han er skyldig til Døden.

ABDER.

Bela er borte — borte.

OMAR
(i Baggrunden, klapper i Hænderne).

Farlil! Farlil!

FADEREN.

Hvad raaber Tossen?

OMAR.

Lille Far rider paa Flodens Ryg. Hold fast, lille Far, at den ikke smider dig af, saa skal du ride paa Stormen med de skinnende Horn.

(Man hører et Skrig.)

OMAR
(brister i Latter).

FADEREN.

Den dumme ler.

OMAR.

Hahaha. Svup, sagde Floden og slugte ham. Svup, sagde Floden og aabnede Gabet og slugte ham. (Smasker med Læberne.) Det smagte godt!

(Han bliver siddende og ser udover.)

FADEREN.

Tog Floden Bela! Det var Offer til Floden. Jeg hører ham bruse, den grumme Gamle. Men Solen vil have Offer!

ABDER.

Skal jeg bringe den hvide Vædder, Fader?

FADEREN.

Hvor er Evana?

ABDER.

Skal jeg bringe den sorte Vædder ogsaa, med den hvide Stjerne i Panden?

FADEREN.

Solen vil ikke Offer af Væddere. Hvor er Evana?

ABDER.

Den hvide Tyr, som trækker Ploven. Skal jeg bringe dig den? Den vil være et velbehageligt Offer for Solen.

FADEREN.

Hvor er min lille Datter Evana? Jeg vil tale med hende.

ABDER.

Skal ikke Brændofferet beredes først. Tyren —

FADEREN.

Solen vil ikke Offer af Vædder og Tyr.

ABDER.

Tag da en Træl.

FADEREN.

Træl!

ABDER.

Tag mig! Mine Dage er mig en Plage. Vi havde samme Fader, men jeg fødtes af Trællekvinde til Træl og du til Herre. Giv mig til Solen. Da dør jeg gerne. Mine Lemmer er krøgede og værker. Om Natten ønsker jeg, at Jord og Himmel ikke var. De unge spotter mig — den skægløse slaar mig i mit Ansigt. Jeg er aldeles træt af mine Dage.

FADEREN
(tier en Stund).

Jeg vil tale med min lille Datter Evana. (Raaber.) Evana!

EVANA
(som har siddet sammenkrøben, nærmer sig).

Fader, du kalder.

FADEREN.

Er du der, lille Datter. Lad mig føle dit Haar.

EVANA
(knæler ved hans Side).

FADEREN
(famler med Hænderne over hendes Hoved).

Det er dig, Datterlil. Du var mine Øjnes Lyst. Du var Honning for mit Hjerte. Du

skal følge mig til Alteret for at berede Solen et Offer. Du skal bære Risknippet! Risknippet, Abder!

ABDER
(bringer et Risknippe og lægger det paa EVANAS Ryg).

Jeg er beredt. Tag mig! Jeg er aldeles træt af mine Dage. Tag mig og Tyren og de to Væddere. Det vil være et velbehageligt Offer.

FADEREN.

Du bliver her! Ræk mig Haanden, Datterlil!

EVANA
(rækker ham Haanden og fører ham varsomt op ad Stentrappen).

Har du Kniven, Fader?

FADEREN.

Her er den.

EVANA.

Og Brændofferet?

FADEREN.

Og Brændofferet Evana.

EVANA.

Jeg ved det.

FADEREN.

Du har stor Skyld for Menneskene, Datterlil. Nu er Døden aabenbar i Dagen.

EVANA.

Fader. Jeg vil tale til Solen, før jeg dør. Jeg vil forbande mine Dage! (Slipper hans Haand og løber til Alteret. Vender sig lidenskabeligt mod Solen.) Du store Sol! Jeg forbander dig! Du store Sol tag ogsaa mig! Tror du, at jeg vil leve nu, da Aïno er død! Du graadige Sol! Tag alle! Du store Gud Sol. Jeg hader og forbander dig!

FADEREN
(som hjælpeløs er bleven siddende).

Evana! Tal med Ærefrygt til Solen!

FOLKENE
(som sad tavse paa Jorden, har rejst sig, de stiller sig saaledes, at de kan se EVANA. De lytter).

ABDER
(dæmpet).

Evana taler til Solen.

EN AF MÆNDENE.

Svarer den hende?

ABDER.

Vær stille.

EVANA.

Sol! Aïno elskede dig. Han digtede

Hymner til din Ære! Men du, store Sol, du sagde: Aïno, jeg vil følge dig ind i Graven; men du fulgte ham ind til Orme og Øgler! Og nu stiger du rolig og grum paa Himmelen. (Hun strækker pludselig Hænderne i lidenskabelig Bøn frem mod Solen.) Sol! Svar mig!

(Mumlen mellem Folkene.)

FADEREN.

Stille! Evana taler med Solen.

EVANA.

Sol. Tal til mig! Se! Jeg er et Menneske! Tal til mig!

(Mumlen mellem Mændene.)

EVANA

(vender sig paa engang med et lyttende Udtryk).

FADEREN

(som famlende har rejst sig).

Vær stille! Solen taler til Evana!

EVANA

(strækker Armene frem frem for sig. Udtrykket i hendes Ansigt forandres, bliver lykkeligt, forklares).

Solen talte.

FADEREN.

Datterlil. Talte Solen til dig?

EVANA.

Den hviskede.

FADEREN.

Datterlil. Hvad hviskede Solen?

EVANA

(presser Hænderne mod Hjertet).

Den sang med en mægtig Røst! Fjernt borte og ganske nær.

FADEREN.

Datterlil. Hørte du Solens Stemme?

EVANA.

Den var klar og stille, som Aïnos.

FADEREN

(strækker Armene mod hende).

Hvad sagde Solen, Evana?

MÆNDENE

(dæmpet).

Tal! Tal!

EVANA.

Du skal elske mig, sagde Solen.

(Hun vender sig, gør et Skridt forbi Alteret, som halvt skjuler hende, og styrter udover Bjerget.)

MUMLEN
(mellem alle).

Solen tog hende! Saa I? — Hun fløj paa lysende Vinger til Solen.

FADEREN
(vakler blind ned ad Klippetrappen).

Solen — jeg føler Straaler paa mine Hænder.

(Tæppet.)

Fr. Bagges Bogtrykkeri. — Kbhvn.

